

CURTEA DE APEL IAȘI

Decizii relevante

Pronunțate în trimestrul al II-lea

2009

Cuprins

Secția Penală.....	4
1. Reținerea agravantei prevăzute de art. 175 lit. a, i C.pen. în cazul infracțiunii de omor	4
2. Plângere împotriva rezoluției procurorului. Neconcordanță între temeiul juridic invocat de procuror în rezoluție și motivarea acesteia	8
3. Încadrare juridică. Criterii de diferențiere între art. 182 și art. 20 raportat la art. 174 C.pen.	16
Secția pentru Conflicte de muncă și asigurări sociale	20
1. Decontarea cheltuielilor de reînnoire a mandatului solicitate de asistenții judiciari din cadrul instanțelor judecătorești în temeiul ordinelor de deplasare emise de tribunal	20
2. Decontarea cheltuielilor de reînnoire a mandatului, solicitate asistenții judiciari din cadrul instanțelor judecătorești, în temeiul ordinelor de deplasare emise de tribunal	25
3. Medic rezident. Nerespectarea obligației contractuale de a lucra în cadrul spitalului cel puțin cinci ani după terminarea rezidențiatului. Daune penalizatoare stabilite anticipat, prin act adițional la contract, pentru neexecutarea acestei obligații.....	33
4. Indemnizație de conducere aferentă funcției de conducător al compartimentului informatic din cadrul instanțelor judecătorești.....	34
5. Indemnizație de conducere aferentă funcției de conducător al compartimentului informatic din cadrul instanțelor judecătorești.....	36
6. Termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare prevăzut de dispozițiile art.268 al.1 din Codul muncii.....	38
7. Aplicabilitatea contractului colectiv de muncă unic la nivel de ramură. Art. 21 din Legea 130/1996.....	39
Secția de Contencios administrativ și fiscal.....	41
1. Contribuabili persoane fizice. Taxe achitate în contul unui fond special. Unitatea fiscală competentă să primească și să rezolve cererea de restituire a taxelor plătite. Structura administrativă care are calitate procesuală pasivă.....	41
2. Achiziții publice. Dreptul autorității contractante de a aplica criterii de calificare și selecție, cu respectarea cerinței ca nivelul indicatorilor economici și financiari, ceruți a fi îndepliniți de către ofertanți, să aibă o legătură concretă cu un eventual risc de neîndeplinire a contractului	42

3. Contestație în anulare. Soluționarea recursului după ce s-a dispus suspendarea judecății de instanța de judecată investită cu rezolvarea unei cereri de strămutare. Inaplicabilitatea art. 317 alin. 1 pct. 2 C.pr.civ., în cazul în care cererea de strămutare a fost respinsă..... 44
4. Procedura de declarare a utilității de interes local a unor lucrări de infrastructură. Lipsa cercetării prealabile prevăzute de art. 8 din Legea nr. 33/1994. Consecințe 45

Secția Penală

1. Reținerea agravantei prevăzute de art. 175 lit. a, i C.pen. în cazul infracțiunii de omor

Curtea de Apel Iași, decizia penală nr. 65 din 12 mai 2009

Prin sentința penală nr. 20/12.01.2009 a Tribunalului Iași, s-au hotărât următoarele:

În baza art. 334 C.pr.pen. s-a respins cererea de schimbare a încadrării juridice a faptei, formulată de inculpat, prin apărător, din art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 – 175 alin. 1 lit. a) și i) C.pen. în art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 – 175 alin. 1 lit. i) C.pen.

În baza art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 – 175 alin. 1 lit. a) și i) C.pen. a fost condamnat inculpatul C.I. pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat prevăzută și pedepsită de art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 – 175 alin. 1 lit. a) și i) C.pen., în dauna părții vătămate G.S., la pedeapsa de 8 ani închisoare.

În baza dispozițiilor art. 65 alin. 2 și art. 66 C.pen. s-a interzis inculpatului exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b C.pen. pe o durată de 5 ani.

S-a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a teza a II-a și lit. b C.pen., în condițiile și pe durata prevăzută de art. 71 alin. 1, 2 C.pen.

În baza art. 350 C.pr.pen. s-a menținut măsura arestării preventive dispusă împotriva inculpatului prin încheierea nr. 88/22.08.2008 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr. 6476/99/2008, definitivă.

S-a dedus din pedeapsa aplicată prin prezenta sentință durata reținerii și arestării preventive a inculpatului de la data de 21.08.2008 la zi.

În baza art. 14 și art. 346 alin. 1 C.pr.pen. raportat la art. 998 C.civ., a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă G.S. și în consecință a fost obligat inculpatul să plătească acesteia cu titlu de daune morale suma de 15.000 lei.

În baza art. 313 din Legea nr. 95/2006 raportat la art. 14 și art. 346 alin. 1 C.pr.pen. raportat la art. 998 C.civ. a fost admisă acțiunea civilă formulată de partea civilă Spitalul C.P. Iași și în consecință a fost obligat inculpatul să plătească acestuia suma de 2089 lei, cu titlu de daune materiale ce reprezintă cheltuielile efectuate de partea civilă pentru asistența medicală acordată victimei G.S..

În baza art. 15 alin. 2 C.pr.pen. a fost respinsă acțiunea civilă formulată de partea civilă Serviciul de Ambulanță Județean Iași, ca tardiv formulată.

În baza art. 118 lit. b C.pen. a fost respinsă cererea de confiscare a cuțitului de vânatoare cu teacă depus la camera de corpuri delictive a Tribunalului Iași.

În baza art. 109 alin. 5 C.pr.pen. s-a dispus restituirea către martorul M.M. a corpului delict „cuțit vânatoare cu teacă” aflat la camera de corpuri delictive a Tribunalului Iași, după rămânerea definitivă a prezentei sentințe.

În baza art. 191 alin. 1 C.pr.pen. a fost obligat inculpatul să plătească statului, cu titlu de cheltuieli judiciare, suma de 2000 lei.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a reținut în esență următoarele:

Prin rechizitoriul din 11.09.2008 întocmit în dosarul nr. 2014/P/2008, Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași, a dispus trimiterea în judecată a inculpatului C.I. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 - 175 alin. 1 lit. a) și i) C.pen.

Pe baza probelor strânse de organele de urmărire penală, s-a reținut în actul de sesizare a instanței că, pe fondul deteriorării relației dintre inculpatul C.I. și prietena sa, partea vătămata G.S., în dimineața zilei de 21.08.2008, inculpatul s-a hotărât să meargă în localitatea P., pentru a o lămuri pe partea vătămată să continue relația și să îl însoțească în mun. Iași. Inculpatul a solicitat martorului M.M., cu care era prieten, să îl ducă până în mun. P. Inițial, martorul l-a refuzat, întrucât în aceea zi pregătise să meargă la pescuit, însă la insistențele acestuia a acceptat. La coborârea din mașină, inculpatul a luat un cuțit de vânatoare ce se afla într-o plasă și folosit de martor la pescuit, fără să-i spună acestuia, urmând să i-l restituie când se vor întâlni din nou. Cuțitul a fost pus în buzunar, de pe dedesubt al hainei din piele cu care era îmbrăcat. Inculpatul, în jurul orelor 8.30, a mers la etajul I, pe casa scării din blocul unde locuia partea vătămată, așteptând-o pe aceasta să iasă din apartament. În timp ce aștepta la etajul I, inculpatul a fost văzut de martorele A.L. și P.G., care locuiesc pe aceeași scară cu partea vătămată. În jurul orelor 9.00, partea vătămată G.S. a ieșit din apartament cu scopul de a plimba un câine de casă, iar tatăl acesteia, martorul G.R., a rămas în apartament. Imediat ce inculpatul a văzut-o pe partea vătămată ieșind singură din apartament, a coborât la aceasta și i-a cerut să se deplaseze cu el în mun. Iași, dar partea vătămata a refuzat. Inculpatul i-a cerut părții vătămate să vorbească încet, a prins-o de haină și a început să o tragă în afara blocului spunându-i că este așteptat de un autoturism în spatele blocului. Imediat, partea vătămată a cerut să fie lăsată în pace, afirmând că va țipa, iar cei doi au intrat pe casa scării, pe holul din fața apartamentului acesteia. Inculpatul a continuat să insiste ca partea vătămată să îl însoțească în municipiul Iași și, ținând-o de haine, au ieșit în al doilea hol, moment în care inculpatul a scos cuțitul din buzunarul gecii, l-a îndreptat spre aceasta, amenințând-o, folosind expresia: „te omor, dacă nu mergi cu mine”. Partea vătămată a început să țipe, iar câinele ce o însoțea să latre, moment în care inculpatul i-a aplicat o lovitură puternică părții vătămate, cu cuțitul, în partea stângă față a toracelui, moment în care partea vătămată s-a întors către ușă, iar acesta i-a mai aplicat o lovitură, cu acel cuțit, în spate. După aceea, partea vătămată a căzut, iar inculpatul a fugit abandonând teaca cuțitului în fața scării blocului și s-a deplasat printre blocurile din spate.

Raportul de constatare medico-legală nr. 5561 din 01.09.2008 al I.M.L. Iași a concluzionat că partea vătămata G.S. a prezentat plagă tăiată lombară și o plagă înjunghiată hemitorace stâng cu interesare pulmonară și hemotorax stâng, leziunile prezentate putând fi produse prin loviri active cu obiect tăietor-întepător (posibil cuțit) și putând data din 21 august 2008, necesitând 25-30 zile îngrijiri medicale pentru vindecare. S-a concluzionat că leziunile prezentate de către partea vătămata au fost de natură să îi pună în primejdie viața.

Inculpatul C.I. a recunoscut în general înlănțuirea faptică a evenimentelor din 21.08.2008, contestând în principal reținerea caracterului premeditat al faptei, susținând reacția momentană, necontrolată, de atac asupra părții vătămate, pe fondul discuțiilor divergente. În acest sens s-a solicitat și schimbarea încadrării juridice a faptei reținute în sarcina sa, în infracțiunea prevăzută de art. 174 alin. 1 – 175 alin. 1 lit. i C.pen.

Apărările inculpatului conform cărora cuțitul a fost luat exclusiv în scop de protecție, pe fondul unui conflict mai vechi dintre o persoană și fratele părții vătămate G.S., nu pot fi reținute de instanță.

De altfel inculpatul nu a putut justifica rațional nici motivul pentru care, într-o discuție relatată ca fiind relativ normală, a înțeles să scoată cuțitul din buzunarul interior al hainei. Astfel în fața instanței, inculpatul a declarat că „în acest moment, partea vătămata a început să vorbească tare, cățelul să latre, moment în care eu *i-am arătat cuțitul părții*

vătămate și aceasta m-a întrebat de ce îl port la mine; partea vătămata a vrut să-mi ia cuțitul, nu mai rețin exact împrejurările, a căzut teaca, m-am tăiat la deget și, fiind unul lângă altul, aceasta a încercat să-mi ia cuțitul și atunci am lovit-o cu cuțitul”. Or, susținerile inculpatului sunt infirmate de concluziile raportului medico legal nr. 5561/01.09.2008, partea vătămată ne prezentând la momentul examinării răni caracteristice defensive.

Partea vătămată G.S. a declarat în cursul urmăririi penale că inculpatul C.I. i-a aplicat o lovitură puternică în lateral, în partea stânga față a toracelui și când s-a întors spre ușa apartamentului a fost prinsă și trasă înapoi de inculpat și imediat i-a mai aplicat o lovitură cu cuțitul în spate, declarație ce se coroborează cu concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 5561 din 01.09.2008 al I.M.L. Iași, conform cărora partea vătămata G.S. a prezentat plagă tăiată lombară și o plagă înjunghiată hemitorace stâng cu interesare pulmonară și hemotorax stâng, leziuni de natură să îi pună în primejdie viața, și cu declarațiile inculpatului însuși care a arătat că recunoaște acțiunea de lovire a părții vătămate cu cuțitul, fără a preciza numărul și locul loviturilor aplicate.

Fapta inculpatului C.I. care, în data de 21.08.2008, înarmându-se cu un cuțit de vânatoare, a așteptat partea vătămată în scara blocului – loc public în sensul art. 152 C.pen. – și la refuzul acesteia de a-l însoți a lovit-o pe partea vătămata G.S. cu un cuțit de vânatoare în zona toracica stângă, respectiv lombară dreaptă, provocându-i leziuni ce i-au pus în pericol viața, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de tentativă de omor calificat prevăzute de art. 174 alin. 1 - 175 alin. 1 lit. a), i) C.pen.

Sub aspectul laturii subiective, inculpatul a acționat cu intenție directă prevăzând și urmărind producerea rezultatului socialmente periculos, folosirea cuțitului fiind plănuită de inculpat în condițiile în care partea vătămată va refuza din nou reluarea legăturii.

Cu prilejul individualizării judiciare a pedepsei au fost avute în vedere criteriile prescrise de art. 72 C.pen., respectiv: natura și gravitatea deosebită a faptelor, urmările acestora, limitele de pedeapsă, calitatea de infractor primar a inculpatului, dar și conduita avută de acesta ulterior săvârșirii faptelor. Instanța a avut în vedere circumstanțele reale și gradul ridicat de pericol social ale faptei: în loc public, asupra unei femei tinere, aflată la începutul vieții sociale, cu o armă în sensul art. 151 alin. 2 C.pen., procurată special în acest scop, urmarea produsă, precum și circumstanțele personale ale inculpatului, reținându-se sub acest aspect conduita procesuală parțial sinceră a inculpatului, lipsa antecedentelor penale și conduita socială anterioară faptei, general corectă a inculpatului. Instanța a reținut că argumentația „crimei pasionale” în justificarea săvârșirii infracțiunii nu poate conduce la o reapreciere a gradului de pericol social al faptei și a persoanei infractorului, întrucât o corectă formare a atitudinii față de valorile sociale ocrotite de legea penală i-ar fi permis inculpatului să înțeleagă faptul că refuzul partenerului de viața în continuarea legăturii are caracter unilateral și categoric.

În latura civilă a cauzei, tribunalul a reținut următoarele:

Partea vătămată G.S. s-a constituit parte civilă în cauză cu suma de 50.000 lei.

Deși inculpatul a susținut că partea vătămată nu a probat în niciun fel daunele pretinse, instanța a reținut că răspunderea civilă a inculpatului este antrenată în condițiile art. 998 și urm. C.civ. pentru săvârșirea unei fapte ilicite, care a cauzat un prejudiciu cert, nereparat, faptă săvârșită cu vinovăție. Sub aspectul daunelor morale, instanța a reținut că prin săvârșirea faptei de lovire sau alte violențe, inculpatul a adus atingere unui drept fundamental al părții vătămate, dreptul la integritate fizică garantat prin art. 22 alin. 1 din Constituția României, cauzându-i astfel un prejudiciu de ordin nepatrimonial, susceptibil de reparație prin mijloace bănești conform art. 14 alin. 5 C.pr.pen. Având în vedere impactul negativ, de ordin psihologic, pe care îl resimte victima unei infracțiuni săvârșite cu violență, urmările psihologice ale unui astfel de traumatism și necesitatea ca daunele morale să reprezinte o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul suferit, numărul de zile de îngrijiri

medicale acordat, având în vedere finalitatea instituției daunelor morale, dar și limita ce impune ca acestea să nu devină o sursă de venit nejustificată, tribunalul – în baza art. 346 alin 1 și 2 și art. 14 alin 1, 2, 5 C.pr.pen., în referire la art. 998 și art. 999 C.civ. – a admis doar în parte acțiunea civilă a părții vătămate și a obligat inculpatul la plata către aceasta a sumei de 15.000 lei cu titlul de daune morale. În lipsa administrării oricăror probe cu privire la toate circumstanțele ce au condus la aprecierea prejudiciului suferit la suma de 50.000 lei, instanța a respins celelalte pretenții ale părții vătămate, acestea nefiind dovedite.

În ceea ce privește constituirea de părți civile a Spitalului C.P. Iași cu suma de 2089 lei și a Serviciului de Ambulanță Județean Iași cu suma de 499 lei, inculpatul a invocat tardivitatea constituirii ca părți civile în cauză și a solicitat respingerea cererilor ca tardiv formulate.

Or, citarea părților civile Spitalul C.P. Iași și Serviciul de Ambulanță Județean Iași cu mențiunea de a preciza dacă se constituie părți civile în cauză s-a dispus abia la termenul din 30.09.2008. La primul termen după citarea sa, Spitalul C.P. Iași s-a constituit parte civilă cu suma 2089 lei, astfel încât tribunalul a apreciat că această cerere a fost formulată în termen procedural, neputându-se reține vreo culpă a unității spitalicești în depunerea cererii cu întârziere. În ceea ce privește Serviciul de Ambulanță Județean Iași, acesta s-a constituit parte civilă abia la data de 12.11.2008, deși fusese legal citat pentru termenul din 28.10.2008. În consecință, tribunalul, în baza art. 15 alin. 2 C.pr.pen., a respins acțiunea civilă formulată de partea civilă Serviciul de Ambulanță Județean Iași, ca tardiv formulată.

Examinând condițiile necesare antrenării răspunderii civile a inculpatului sub aspectul daunelor solicitate de Spitalul C.P. Iași, instanța a constatat că acestea au fost relevate și dovedite, respectiv fapta ilicită cauzatoare de prejudicii (aceasta constând în acțiunea de lovire întreprinsă de inculpat asupra părții vătămate, caracterul ilicit al acesteia, derivând din cel penal reținut în baza considerentelor arătate), prejudiciul cauzat părților civile (constând în cheltuielile avansate părții vătămate pentru îngrijirile acordate acesteia), legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu și culpa exclusivă a inculpatului în producerea acestui prejudiciu.

În consecință, în baza art. 313 din Legea nr. 95/2006 raportat la art. 14 și art. 346 alin. 1 C.pr.pen. raportat la art. 998 C.civ., instanța a admis acțiunea civilă formulată de partea civilă Spitalul C.P. Iași și în consecință a obligat inculpatul să plătească acesteia suma de 2089 lei, cu titlu de daune materiale ce reprezintă cheltuielile efectuate de partea civilă pentru asistența medicală acordată victimei G.S.

În termenul prevăzut de art. 363 alin. 1 C.pr.pen., hotărârea a fost apelată de inculpat și criticată pentru nelegalitate și netemeinicie.

Motivându-și apelul, inculpatul a solicitat înlăturarea agravantelor prevăzute la art. 175 lit. a) și i) C.pen., recalificarea juridică a faptei în tentativă la omor, prevăzută de art. 20 raportat la art. 174 C.pen., reținerea circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 74 lit. a), c) C.pen. și redozarea pedepsei în sensul reducerii cuantumului acesteia sub limita minimului special revăzut de lege.

Examinând actele și lucrările dosarului prin prisma criticilor formulate, dar și din oficiu, în limita prevăzută de art. 371 alin. 2 C.pr.pen., Curtea a reținut următoarele:

Instanța de fond a procedat la administrarea unui probatoriu complet, ce a fost legal și judicios administrat, probele fiind apreciate în considerarea dispozițiilor art. 63 (2 ind. 1) C.pr.pen.

Coroborând procesul-verbal de cercetare la fața locului și de conducere în teren a inculpatului, raportul de constatare medico-legală nr. 5561/01.09.2008 al I.M.L. Iași și actele medicale ale părții vătămate, declarațiile acesteia și ale martorilor, declarațiile inculpatului prin care a recunoscut săvârșirea faptei, susținând că a fost o reacție de

moment necontrolată, toate acestea dovedesc fără dubiu că inculpatul a comis cu vinovăție fapta pentru care a fost trimis în judecată.

În ce privește dispozițiile art. 175 lit. a) și i) C.pen., se constată că acestea sunt incidente în cauză, așa cum legal a reținut instanța de fond.

Din probele dosarului (fotografii, declarații de martori, declarațiile inculpatului și ale părții vătămate) rezultă fără dubiu că inculpatul a luat cuțitul în scopul de a-l folosi pentru a intimida partea vătămată, a-i înfrânge voința acesteia.

Inculpatul nu purta în mod obișnuit cuțit asupra sa și chiar în declarația sa din instanță, a arătat că partea vătămată s-a mirat și l-a întrebat „de ce poartă cuțit asupra sa”.

Inculpatul a evitat în declarațiile sale să se refere la momentul lovirii părții vătămate, tocmai pentru a da consistență versiunii pe care a prezentat-o în instanță, că „partea vătămată a vrut să-i ia cuțitul, împrejurare în care teaca a căzut și el a lovit-o”.

Raportul de constatare medico-legală a concluzionat însă că partea vătămată nu prezenta răni caracteristice defensive.

Cele două plăgi tăiate au fost produse părții vătămate astfel: printr-o lovitură cu cuțitul în lateral în partea stângă a toracelui și respectiv, atunci când partea vătămată s-a întors spre ușa apartamentului, a fost prinsă și trasă înapoi de inculpat, care imediat i-a mai aplicat o lovitură cu cuțitul în spate.

Inculpatul s-a înarmat cu un cuțit de vânătoare, a așteptat partea vătămată în scara blocului al cărui interfon era defect și unde avea acces orice persoană, iar la refuzul acesteia de a-l însoți, a lovit-o cu cuțitul, rezultatul socialmente periculos fiind prevăzut și urmărit de inculpat, care a acționat cu intenție directă.

În acest context, criticile inculpatului vizând schimbarea încadrării juridice a faptei în infracțiunea prevăzută de art. 20 raportat la art. 174 C.pen., sunt vădit neîntemeiate.

Este adevărat că inculpatul era la primul impact cu legea penală, era bine caracterizat, tânăr, cu posibilități de reinsertie socială, a avut o bună conduită procesuală și a regretat săvârșirea faptei, invocând manifestări necontrolate pe fondul implicației afective în relația cu partea vătămată.

Așa fiind, instanța de apel a apreciat că se impune reținerea circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 74 lit. a și c C.pen. și dând eficiență dispozițiilor art. 76 C.pen., reducând pedeapsa aplicată de prima instanță.

2. Plângere împotriva rezoluției procurorului. Neconcordanță între temeiul juridic invocat de procuror în rezoluție și motivarea acesteia

Curtea de Apel Iași, decizia penală nr. 283 din 12 mai 2009

Prin sentința penală nr. 385/27.06.2008 a Tribunalului Iași, s-a dispus admiterea plângerii formulate de petenta SC „A.D.I.” SRL împotriva rezoluției din 13.02.2008, dată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași, în dosarul nr. 192/P/2007, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitei F.V., și implicit a rezoluției din 20.03.2007 dată în dosarul cu nr. 391/II/2/2008 a primului procuror-adjunct al Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași, de confirmare acestei soluții, rezoluții pe care le-a desfășurat.

În baza dispozițiilor art. 278¹ alin. 8 lit. „b” C.pr.pen. a fost trimisă cauza Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași pentru:

- a se redeschide urmărirea penală față de numita F.V. în ceea ce privește infracțiunile prev. și ped. de art. 139⁶ al. 1, lit. a, 139⁶ al. 2 și 3 și art. 139⁶ al. 5 din Legea

nr. 8/1996, modificată, în vederea stabilirii existenței sau nu a faptelor reclamate și a clarificării, fără echivoc, a împrejurărilor săvârșirii și a caracterului penal al acestora, prin administrarea, cel puțin, a următoarelor mijloace de probă: reaudierea reprezentanților legali ai SC A.J.C. „A.M.” SRL Iași, SC „O.Com.” SRL și „R.” SRL cu privire la împrejurările concrete și circumstanțele încheierii contractelor comerciale cu petenta SC „A.D.I.” S.R.L. și, în special, cu privire la plata contravalorii de către societăți a matricei polimer (în acest sens urmând a se lămurii ce reprezintă, în concret, această plată, respectiv dacă au avut în vedere a plăti prețul matricei confecționate pentru imprimare sau alte servicii);

- solicitarea de înregistrări de la SC „O.Com.” SRL și SC „A.D.I.” SRL (contracte comerciale, facturi etc.), în vederea lămuririi relațiilor comerciale dintre aceste societăți, data acestor relații, obiectul colaborării și, în special, dacă se dovedește că au derulat relații comerciale anterior relațiilor comerciale dintre cea dintâi societate cu SC „B.” SRL, a se stabili dacă aceste relații au legătură cu concepțiile grafice din prezenta cauză.

- reaudierea numitei F.V., precum și a martorului F.L.-M., cu privire la modalitatea în care au ajuns în posesia concepțiilor grafice, (în acest sens se vor verifica susținerile acestora, precum că le-ar fi primit în mod direct de la reprezentanților legali ai SC A.J.C. „A.M.” SRL Iași, SC „O.Com.” SRL și „R.” SRL), precum și cine le-a modificat, având în vedere că sunt unele diferențe de scriere și de așezare față de grafica realizată de SC „A.D.I.” SRL;

- a se începe urmărirea penală „in personam” față de persona juridică SC „B.” SRL, în ceea ce privește infracțiunile reclamate de persoana vătămată SC „A.D.I.” SRL, în vederea stabilirii existenței sau nu a faptelor reclamate și a clarificării, fără echivoc, a împrejurărilor săvârșirii și a caracterului penal al acestora.

Pentru a se pronunța astfel, Tribunalul a reținut următoarele:

La data de 14.03.2007, petenta SC „A.D.I.” SRL s-a adresat organelor de urmărire penală competente cu o plângere penală formulată împotriva numitei F.V., în calitatea sa de administrator la SC „B.” SRL Bistrița-Năsăud, cât și expres împotriva acestei societăți, reclamând săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 140 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și celelalte drepturi conexe, art. 5 lit. „a” din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, art. 215 C.pen., art. 297 C.pen. și art. 300 C.pen..

În fapt, prin această plângere, petenta a arătat că între ea și mai multe societăți comerciale din Iași, printre care SC „O.Com.” SRL Iași, SC „A.J.C. Ana-Maria” SRL Iași, s-au încheiat contracte comerciale (direct sau prin intermediul unor distribuitori autorizați de petenta SC „A.D.I.” SRL) ce aveau ca obiect furnizarea de către ea de ambalaje de panificație, pentru care societatea-petentă a realizat designul pachetelor grafice.

Petenta a arătat că toată concepția grafică a ambalajelor personalizate furnizate de ea reprezintă obiect al dreptului de autor, conform art. 7 lit. „g” din Legea nr. 8/1996 și îi aparține. În aceeași plângere penală, petenta a mai arătat că grafica nu a fost facturată nici unui beneficiar – tocmai datorită complexității și prețului ridicat al creației – și, în consecință, nu s-a încasat nici contravaloarea ei, creația aparținând, prin urmare, în continuare SC „A.D.I.” SRL.

În conținutul plângerii penale, petenta a arătat că, în perioada noiembrie-decembrie 2006, reprezentanții SC „B.” SRL Bistrița s-au prezentat la punctul de lucru al SC „O.Com.” SRL Iași, unde s-au angajat să realizeze și să furnizeze pentru această societate ambalaje personalizate pentru produsele de panificație. Ulterior, petenta a constatat că desenul de pe ambalajele propuse și realizate de SC „B.” SRL Bistrița a copiat, în totalitate, grafica ambalajelor aparținând SC „A.D.I.” SRL, pe care a modificat doar datele de identificare ale firmei realizatoare. Mai mult, ulterior, la începutul anului 2007, reprezentanții SC „B.” SRL Bistrița au contactat și SC „A.J.C. Ana-Maria” SRL Iași, unde,

folosind diferite metode de inducere în eroare, au prezentat și acesteia oferta lor alternativă, livrându-i apoi ambalaje personalizate, utilizând tot grafica realizată de societatea-petentă.

În aceeași plângere penală, petenta a mai arătat că deține documente care atestă că machetele grafice au fost realizate în cadrul departamentului său de design, precum și faptul că între ea și SC „B.” SRL Bistrița nu au existat vreodată nici un fel de relații comerciale. De asemenea, s-a arătat că reprezentanții SC „B.” SRL Bistrița au prezentat informații false societăților din Iași cu privire la identitatea societății, susținând că ei ar fi adevărații producători ai ambalajelor și furnizorii celor realizate de societatea-petentă, pentru a influența decizia clienților și a-i determina să accepte colaborarea cu ei. S-a arătat că principala consecință a acțiunilor ilegale ale reprezentanților SC „B.” SRL Bistrița a fost întreruperea relațiilor contractuale cu SC „A.D.I.” SRL de către societățile beneficiar, cât și sistarea efectuării plăților restante, ceea ce i-a creat petentei prejudicii importante.

Ca urmare a acestei plângeri penale, în cauză au fost efectuate diverse acte de cercetare penală, iar la data de 04.06.2007, prin rezoluție, confirmată (în aceeași zi) de procuror, s-a dispus începerea urmăririi penale față de învinuita F.V. în ceea ce privește infracțiunile de „realizarea, în scopul distribuirii, de mărfuri pirat”, „distribuirea, în scopuri comerciale, de mărfuri pirat” și „promovarea de mărfuri pirat”, fapte prevăzute și sancționate de art. 139⁶ alin. 1, 2 și 3 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și celelalte drepturi conexe, constând în aceea că, din 2006 și până în prezent, aceasta ar fi realizat ambalaje pentru produse de panificație, a căror concepție grafică era realizată de societatea-petentă, pe care le-a comercializat la SC „O.Com.” SRL Iași, SC „A.J.C. Ana-Maria” SRL Iași și SC „R.” SRL Iași.

Printre mijloacele de probă administrate în cursul urmăririi, menționăm:

a) înscrisuri (majoritatea depuse de petentă: facturi fiscale, facturi proforma, copii ale machetelor, „fișe analitice partener” și „fișe furnizor”, contractele încheiate de societatea-petentă cu societățile menționate în plângerea penală ș.a.); **b)** s-au solicitat relații de la ORC privitoare la societățile comerciale în discuție; **c)** raportul de constatare tehnico-științifică nr. 20128/30.04.2007 întocmit de I.P.J. Iași - Serviciul Criminalistic (prin care s-au comparat schița unui ambalaj produs de petentă și un ambalaj produs de SC „B.” SRL Bistrița) și raportul de constatare tehnico-științifică nr. 6810/01.08.2007 întocmit de O.R.D.A. (Oficiul Român pentru Drepturile de Autor – ce a constatat că produsele realizate de SC „B.” SRL Bistrița – ambalajele – sunt produse piratate, fiind aproape identice cu machetele grafice realizate de către societatea-petentă, „diferențele existente nefiind de natură să modifice aspectul și concepția grafică originală a produsului”); **d)** au fost audiați: numitul S.T.-P., administrator al societății-petente, C.P.-I. – asociat în cadrul SC „O.Com.” SRL Iași; .S.C. – șef unitate la SC „R.” SRL Iași, F.D.-G. – șef secție la SC „R.” SRL Iași, I.C. – administrator la „A.J.C. A.-M.” SRL Iași, numitul F.L.-M. – angajat al SC „B.” SRL Bistrița și totodată fiul învinuitei; **e)** a fost audiată învinuita F.V.

Prin rezoluția dată în dosarul nr. 192/P/2007 la data de 13.02.2008, procurorul de caz a dispus, în temeiul art. 10 lit.”a” (fapta nu există), scoaterea de sub urmărire penală a învinuitei F.V. în ceea ce privește infracțiunile de „realizare, în scopul distribuirii, de mărfuri pirat”, „distribuirea, în scopuri comerciale, de mărfuri pirat” și „promovarea de mărfuri pirat”, fapte prevăzute și sancționate de art. 139⁶ alin. 1 lit. „a”, art. 139⁶ alin. 2 și 3, art. 139⁶ alin.5 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și celelalte drepturi conexe.

În motivarea acestei soluții, s-au arătat, printre altele că: **a)** relația comercială dintre SC „B.” SRL Bistrița (pe de o parte) și SC „B.” SRL Bistrița și SC „O.Com.” SRL Iași (pe de altă parte) s-a stabilit prin intermediul numitului Furcea Laurențiu Marcel, fiul învinuitei, care s-a ocupat și de realizarea concepției grafice a ambalajelor; **b)** acesta „nu a făcut altceva decât să realizeze concepția grafică a ambalajelor pe baza materialelor puse la

dispoziție de către reprezentanții societăților comerciale partenere din Iași, el neavând cunoștință dacă acestea dețin sau nu drepturi de autor asupra designului sau dacă aceste drepturi aparțin unui terț”; c) este adevărat că ambalajele produse de SC „B.” SRL Bistrița sunt piratate, dar numai în măsura în care nu s-a înstrăinat, în prealabil, dreptul de proprietate intelectuală către beneficiarii machetelor grafice; d) societatea –petentă a vândut la data de 02.10.2006 către SC „A.J.C. A.-M.” SRL Iași, pe baza facturii fiscale seria XX-YYY nr. xxxxxx/02.10.2006 matrițele polimer pentru producerea ambalajelor de panificație, ceea ce înseamnă că aceasta din urmă a devenit implicit și proprietară a dreptului de a utiliza respectivele matrițe cum dorește; e) din vânzarea menționată rezultă practic faptul că societatea–petentă a cesionat dreptul său de proprietate intelectuală asupra concepției grafice cu privire la ambalajele produse pentru SC „A.J.C. A.-M.” SRL Iași, mai ales că relația comercială dintre această ultimă societate și SC „B.” SRL Bistrița este ulterioară datei de 02.10.2006.

Împotriva acestei rezoluții de scoatere de sub urmărire penală, la data de 19.03.2008 (așa cum rezultă din rezoluția procurorului ierarhic și din copia plângerii), petenta SC „A.D.I.” SRL s-a adresat cu plângere la procurorul ierarhic superior din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași, care, prin rezoluția nr. 391/II/1/2008, a respins-o ca neîntemeiată. Soluția procurorului ierarhic superior i-a fost comunicată petentei, prin afișare, la data de 27.03.2008.

La data de 16.04.2008 (data poștei), petenta s-a adresat instanței cu plângerea mai sus-arătată, împotriva soluțiilor procurorilor date în dosarul nr. 192/P/2007.

Analiza coroborată a mijloacelor de probă administrate în cauză, a soluțiilor date de procurori și a criticilor formulate de petenta SC „A.D.I.” SRL relevă caracterul întemeiat al acestor critici. Într-adevăr, soluția de netrimitere în judecată este nelegală și netemeinică, criticile petentei fiind justificate.

Astfel, mai întâi, tribunalul constată că în mod greșit s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitei F.V. pe considerentul că nu există faptele reclamate (art. 10 lit. „a” C.pr.pen.), în condițiile în care – din analiza mijloacelor de probă administrate în cauză și chiar numai din ordonanța de scoatere de sub urmărire – este evident că o serie de fapte există. De altfel, din perspectiva temeiului scoaterii de sub urmărire penală rezoluția criticată este evident nelegală, motivarea în fapt a scoaterii de sub urmărire penală fiind în contradicție cu temeiul juridic invocat. În concret, pe de o parte, se susține că, în cauză s-a confirmat faptul că s-au realizat produse piratate, sugerându-se însă că aceasta s-ar fi făcut cu drept, pentru că s-ar fi cesionat drepturile de autor (dar argumentația faptică din rezoluție se contrazice pentru că, într-o asemenea ipoteză, nu s-ar mai putea vorbi de produse pirat), ceea ce ar putea eventual înseamnă că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor, iar, pe de altă parte, se susține că faptele nu există.

În al doilea rând, tribunalul constată că deși petenta a solicitat expres efectuarea de cercetări penale și cu privire la SC „B.” SRL Bistrița, în cauză nu s-au efectuat asemenea cercetări, iar procurorii nu au dat nici o soluție în ceea ce privește această societate. Or, atât la momentul la care se pretinde că s-ar fi săvârșit faptele, cât și la momentul formulării plângerii penale, dispozițiile relevante ale Codului penal (așa cum fusese acesta modificat și completat prin Legea nr. 278/2006 – art. 19¹ C.pen. - intrat în vigoare în jurul datei de 10.10.2006) reglementau expres posibilitatea antrenării răspunderii penale și a persoanelor juridice.

În al treilea rând, tribunalul constată că, într-adevăr, motivarea soluției procurorului vizează doar relația comercială a SC „A.D.I.” SRL cu SC „A.J.C. A.-M.” SRL Iași, nefăcându-se nici o referire în ceea ce privește relațiile comerciale și faptele reclamate în legătură cu SC „O.Com.” SRL Iași și SC „R.” SRL Iași, deși s-au făcut cercetări și în acest sens.

În al patrulea rând, tribunalul constată – din analiza conținutului înscrisurilor la dosar, a facturilor fiscale depuse în copie și a celorlalte mijloace de probă administrate - că ceea ce SC „A.D.I.” SRL a vândut și facturat către SC „A.J.C. A.-M.” SRL Iași (dar și către celelalte două societăți) au fost doar matricele de imprimare care aveau rolul de a aplica/imprima imaginea/desenul pe folia din care urmau a fi confecționate pungile și nu imaginea/desenul însuși. Creația care putea fi protejată de legislația privitoare la protecția drepturilor de proprietate intelectuală (de dispozițiile Legii nr. 8/1996 sau, eventual, altele) era desenul/creația grafică și nu matricea de imprimare a acestei creații. Or, în speță, din mijloacele probatorii administrate în cauză nu rezultă, în nici un caz, că s-ar fi cesionat/înstrăinat și drepturile de proprietate intelectuală derivând din creația grafică realizată de SC „A.D.I.” SRL (în speță designul ambalajului), ci mai degrabă, contrariul.

Însă, în speță, procurorii au *presumat* existența unei asemenea cesiuni doar pe baza unor facturi fiscale de vânzare a matritelor (care sunt altceva decât drepturile de proprietate intelectuală asupra creației grafice). În orice caz, în baza acestor facturi s-au achitat expres doar contravaloarea matritelor de imprimare a designului, dar nu și contravaloarea drepturilor de autor asupra imaginii/designului, sau, cel puțin, o voință a părților, în acest sens, nu rezultă, fără echivoc.

Or, pentru a se ajunge la o asemenea concluzie era absolut necesară clarificarea mai multor aspecte factive și administrarea unor probatoriu corespunzător (după cum se va arăta), ceea ce nu s-a făcut.

Pe de altă parte, dacă s-ar accepta că în cauză, în baza respectivelor facturi – ce se referă doar la matrice – s-ar fi înstrăinat, odată cu acestea și drepturile de proprietate intelectuală asupra imaginii/designului, atunci nu s-ar mai putea explica plauzibil de ce matricele se găsesc și în prezent în posesia petentei și de ce produsele realizate de SC „B.” SRL Bistrița nu au fost totalmente identice ci cele realizate inițial de SC „A.D.I.” SRL, din moment ce, logic, ar fi trebuit utilizate aceleași matrice, respectiv cele înstrăinate prin facturi.

De asemenea, tribunalul a constatat că în cauză nu s-au administrat mijloace de probă și nu s-au efectuat verificări din care să rezulte perioadele în care societățile beneficiare în discuție au avut relații comerciale cu SC „A.D.I.” SRL și SC „B.” SRL Bistrița, respectiv pentru a se stabili dacă aceste relații au fost concomitente, anterioare sau posterioare. Totodată, în speță, nu s-au lămurit, fără echivoc, relațiile comerciale dintre societățile implicate, data acestor relații și, în special, obiectul colaborării în ceea ce privește realizarea ambalajelor și designului imprimat pe acestea.

Din altă perspectivă, tribunalul constată că, în speță, deși s-ar fi impus, nu s-a clarificat indubitabil ce a reprezentat, în concret, plata contravalorii de către societăți a matritei polimer, respectiv dacă s-a avut în vedere/s-a convenit a se plăti prețul matricei confecționate pentru imprimare sau și alte servicii/drepturi.

Nu în ultimul rând, tribunalul a constatat că, în cauză, nu s-a clarificat pe bază de probe certe, modalitatea în care numiții F. au ajuns în posesia concepțiilor grafice și nici cine anume le-a modificat, având în vedere că s-au constatat totuși unele diferențe de scriere și de „așezare” față de grafica realizată de petenta SC „A.D.I.” SRL.

Din alt punct de vedere, tribunalul a constatat că nu s-au efectuat verificări pentru a se clarifica care este obiectul dreptului de proprietate intelectuală în discuție și, funcție de acesta, dacă aceste drepturi sunt ocrotite de Legea nr. 8/1996 (respectiv dacă fac parte din cele prevăzute la art. 7 lit. „g”, adică dacă sunt: „opere de artă grafică sau plastică, cum ar fi: operele de sculptură, pictura, gravura, litografie, arta monumentală, scenografie, tapiserie, ceramica, plastica sticlei și a metalului, desene, design, precum și alte opere de artă aplicată produselor destinate unei utilizări practice”) sau de alt act normativ. Cu alte cuvinte, în speță, era necesar a se clarifica dacă creația grafică/desenul în discuție reprezintă

o operă de creație intelectuală ocrotită de dispozițiile Legii nr. 8/1996 sau ale altei legi, respectiv de „Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor”, republicată (potrivit art. 2 lit. d: desenul sau modelul este definit ca fiind „aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, redat în două sau trei dimensiuni, rezultat din combinația dintre principalele caracteristici, îndeosebi linii, contururi, culori, formă, textură și/sau materiale ale produsului în sine și/sau ornamentația acestuia”; *nota bene*: se impune a se avea în vedere și celelalte dispoziții ale art. 2).

În funcție de clarificarea acestor aspecte se putea stabili și care este încadrarea juridică corectă a faptelor. Evident că dacă se ajungea la concluzia că aceasta este greșită se putea dispune schimbarea acesteia, prin ordonanță.

S-a constatat că nu s-a verificat dacă drepturile pretinse de petentă sunt înregistrate (dacă e cazul) ori dacă sunt ocrotite sau nu în condițiile prevăzute de legislația ce protejează drepturile de proprietate intelectuală.

Organele judiciare nu sunt ținute de încadrările făcute de părți, fiind singurele abilitate legal să stabilească încadrarea corectă a faptelor sesizate. Cu alte cuvinte și procurorii sunt ținuți de a se pronunța doar cu privire la faptele sesizate. Din această perspectivă, tribunalul constată că petenta sesizase – prin plângerea sa penală – mai multe fapte și infracțiuni, din care cu privire la o parte nu s-a dat nici o soluție. Însă, tot petenta și-a limitat plângerea dedusă judecătii la critici doar în ceea ce privește infracțiunile prevăzute de Legea nr. 8/1996.

Ca atare, plângerea petentei împotriva soluției de netrimitere în judecată este întemeiată deoarece nu s-au clarificat, în nici un fel și dincolo de orice dubiu, împrejurările analizate mai sus, dar și pentru că nu s-au efectuat cercetări și nu s-a dat o soluție și în ceea ce privește persona juridică SC „B.” SRL.

Față de cele mai sus arătate, tribunalul a dispus admiterea plângerii formulate de petenta SC „A.D.I.” SRL împotriva rezoluției din 13.02.2008 dată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași în dosarul nr. 192/P/2007 prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitei F.V., și implicit a rezoluției din 20.03.2007 dată în dosarul cu nr. 391/II/2/2008 a primului procuror-adjunct al Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași, de confirmare acestei soluții, rezoluții pe care le va desființa.

În baza dispozițiilor art. 278¹ alin. 8 lit. b C.pr.pen. s-a dispus trimiterea cauzei Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași pentru:

- a se redeschide urmărirea penală față de numita F.V. în ceea ce privește infracțiunile prev. și ped. de art. 139⁶ al. 1, lit. a, 139⁶ al. 2 și 3 și art. 139⁶ al. 5 din Legea nr. 8/1996, modificată, în vederea stabilirii existenței sau nu a faptelor reclamate și a clarificării, fără echivoc, a împrejurărilor săvârșirii și a caracterului penal al acestora, prin administrarea, cel puțin, a următoarelor mijloace de probă:

- reaudierea reprezentanților legali ai SC A.J.C. „A.M.” SRL Iași, SC. „O.Com.” SRL și „R.” SRL cu privire la împrejurările concrete și circumstanțele încheierii contractelor comerciale cu petenta SC „A.D.I.” SRL și, în special, cu privire la plata contravalorii de către societăți a matriței polimer (în acest sens se va lămurii ce reprezintă, în concret, această plată, respectiv dacă au avut în vedere a plăti prețul matricei confecționate pentru imprimare sau alte servicii);

- solicitarea de înscrisuri de la SC. „O.Com.” SRL și SC „A.D.I.” SRL (contracte comerciale, facturi etc.), în vederea lămuririi relațiilor comerciale dintre aceste societăți, data acestor relații, obiectul colaborării și, în special, dacă se dovedește că au derulat relații comerciale anterior relațiilor comerciale dintre cea dintâi societate cu SC „B.” SRL a se stabili dacă aceste relații au legătură cu concepțiile grafice din prezenta cauză.

- reaudierea numitei F.V., precum și a martorului F.L.-M., cu privire la modalitatea în care au ajuns în posesia concepțiilor grafice, (în acest sens se vor verifica susținerile

acestora, precum că le-ar fi primit în mod direct de la reprezentanților legali ai SC A.J.C. „A.M.” SRL Iași, SC. „O.Com.” SRL și „R.” SRL), precum și cine le-a modificat, având în vedere că sunt unele diferențe de scriere și de așezare față de grafica realizată de SC „A.D.I.” SRL;

Au putut fi administrate și alte mijloace de probă apreciate ca fiind necesare în vederea stabilirii împrejurărilor de fapt sus-menționate. De asemenea, dacă s-ar fi constatat – funcție de rezultatele cercetărilor – că încadrările juridice nu sunt corecte, se putea dispune în consecință.

- a se începe urmărirea penală „in personam” față de persona juridică SC „B.” SRL, în ceea ce privește infracțiunile reclamate de persoana vătămată SC „A.D.I.” SRL, în vederea stabilirii existenței sau nu a faptelor reclamate și a clarificării, fără echivoc, a împrejurărilor săvârșirii și a caracterului penal al acestora.

În termenul prevăzut de art. 385³ C.pr.pen., hotărârea a fost recurată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași și criticată pentru nelegalitate și netemeinicie.

Motivând recursul, Parchetul a invocat următoarele argumente:

Petenta nu a făcut dovada că a înregistrat pretinsa operă în vreun fel. În speță, s-a pus în discuție un pretins drept de autor, neînregistrat, dar care în mod evident a fost cesionat odată cu transmiterea dreptului de proprietate – prin vânzarea matriței – către SC A.J.C. „A.M.” SRL. Iași.

Existența unei asemenea cesiuni (în condițiile în care – așa cum rezultă din raportul de constatare al ORDA, singurul abilitat de art. 138 lit. „k” din Legea nr. 8/1996 cu atribuții în acest sens – caracterul piratat al produselor realizate de SC „B.” SRL Bistrița este unul cert) trebuia stabilită indubitabil și pe bază de probe certe. Potrivit Legii nr. 8/1996 cesiunea drepturilor patrimoniale de autor poate fi exclusivă ori neexclusivă, (art. 39 prevăzând explicit consecințele și limitele fiecărei forme de cesiune și trebuie să fie expresă și explicită și să indice conținutul și întinderea acestora) conform art. 41 și art. 39 alin. 7).

Din analiza facturilor atașate în copie la dosar, a rezultat că valoarea matrițelor înstrăinate era mult mai mică decât cea a unui anume număr de pungi/sacoșe personalizate, ceea ce apare ca illogic în condițiile în care se pretinde că odată cu înstrăinarea matriței s-a înstrăinat și dreptul de proprietate intelectuală derivând din creația grafică reflectată în matricea realizată în baza ei.

Prezumția procurorului, de cesionare, pornește de la faptul că petenta a vândut bunul, denumit matriță, la prețul de obiect care poate fi folosit conform destinației sale, particularizate – bun care creează o imagine, cu titlu de reclamă comercială, exclusiv pentru A.J.C. „A.M.” SRL Iași.

Petenta nu putea să vândă sau să folosească imaginea/desenul respectiv și în raport cu alte societăți comerciale(deoarece a fost creată doar pentru cel căruia i-a vândut „matrița”) și astfel să îi fie recunoscute drepturile morale în raporturile cu terții.

Din acest motiv, procurorul a considerat că imaginea/concepție grafică invocată nu este operă în înțelesul Legii nr. 8/1996. Aceasta, deoarece una din condițiile de care depinde vocația la protecție în cadrul dreptului de autor este aceea că opera să fie susceptibilă de aducere la cunoștința publică iar o operă este susceptibilă de aducere la cunoștința publică prin reproducere, distribuire, reprezentare sau orice alt mijloc astfel încât să poată fi accesată în orice loc și în orice moment ales, în mod individual de către public.

Chiar dacă autorului îi aparține, exclusiv, dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștința publică, de exercitarea acestui drept depinde însăși existența dreptului său patrimonial de a trage foloase materiale din publicarea sau răspândirea în alt mod a operei.

Or, în speța de față, în lipsa unui contract comercial între cele două societăți care să îi permită petentei să furnizeze ambalaje către SC A.J.C. „A.M.” SRL Iași și să folosească

desenul realizat pentru această din urmă societate, SC „A.D.I.” SRL nu putea exploata așa-zisa operă (desenul) în beneficiul său și nu putea obține foloase materiale pentru înstrăinările succesive ale operei A.J.C. „A.M.” SRL Iași.

În cauză nu se poate reține existența infracțiunilor prev. de art. 139⁶ alin. 1 lit. a, art. 139⁶ alin. 2,3 și 139⁶ alin. 5 din Legea nr. 8/1996, care în orice modalitate presupune existența mărfii pirat, deoarece pentru a fi îndeplinită această condiție, este necesar ca, pe piață, în același timp, să existe atât produsele originale – purtătoare de drepturi de autor – cât și produse contrafăcute, astfel încât să se creeze confuzie.

Acest desen/concepție grafică reprezintă o marcă de comerț, atașarea la imagine și a numelui societății comerciale ce pune în vânzare produsele de panificație dându-i un caracter de exclusivitate, pentru a putea fi deosebite de altele similare, aparținând altor comercianți.

Fiind realizate pentru SC A.J.C. „A.M.” SRL Iași, SC „O.Com.” SRL sau „R.” SRL și adoptate de aceste societăți, mărcile nu puteau fi întrebuințate de un alt comerciant, fiind de drept individual, absolut și exclusiv, adică un monopol de exploatare al beneficiarului.

Însă, cum mărcile sunt protejate prin înregistrarea acestora la OSIM, iar în cauză nu s-a făcut dovada acestei înregistrări, nu se poate reține existența infracțiunii prev. de art. 83 din Legea nr. 84/1998.

În recurs, părțile au depus memoriile în care reiterează argumentele expuse la instanța de fond.

Examinând actele și lucrările dosarului prin prisma criticilor formulate ce vizează cazul de casare prev. de art. 385 ind. 9 pct. 18 C.pr.pen., Curtea constată că recursul nu este fondat, pentru considerentele ce urmează.

Instanța de fond a procedat la administrarea unui probatoriu complet ce a fost just apreciat potrivit art. 63(2¹) C.pr.pen..

Coroborând înscrisurile de la dosarul cauzei, declarațiile persoanelor audiate de procuror, respectiv F.V., F.L.-M., S.T.-P., C.P.-I., S.C., F.D.-G., I.C., concluziile expertizelor tehnico-științifice nr. 20/28/30.04.2007 întocmite de I.P.J. Iași și respectiv nr. 6810/1.08.2007 întocmite de O.R.D.A. rezultă că sunt întemeiate criticile petentei, aspect corect reținut de prima instanță.

În speță, motivarea în fapt a soluției de scoatere de sub urmărire penală a învinuitei F.V. este în contradicție cu temeiul juridic invocat. Deși se reține că faptele există, realizându-se în fapt produsele piratate, procurorul argumentează că cesionarea dreptului de autor de către petentă exclude de sub incidența ilicitului penal fapta învinuitei.

În acest context factual reținut, soluția legală ar fi implicat incidența disp. art. 10 lit. d C.pr.pen. și nu art. 10 lit. a C.pr.pen., așa cum s-a menționat în rezoluția atacată.

Nu s-au efectuat cercetări și cu privire la SC „B.” SRL Bistrița deși petenta a solicitat expres și antrenarea răspunderii penale a acestei persoane juridice. Din probele dosarului nu rezultă că s-au cesionat și drepturile de proprietate intelectuală derivând din creație grafică realizată de SC „A.D.I.” SRL, procurorul prezumând doar existența acestei cesiuni pe baza unor facturi fiscale de vânzare a matrițelor, care nu echivalează cu drepturile de proprietate intelectuală asupra creației grafice.

Nu s-au lămurit relațiile comerciale între societățile implicate, obiectul colaborării în ceea ce privește realizarea ambalajelor și designul imprimat pe acestea, modalitatea în care petenta a ajuns în posesia concepțiilor grafice și cine anume le-a modificat. Nu s-a clarificat pe bază de probe ce anume a reprezentat prețul plătit de societățile implicate în relația contractuală incriminată, dacă s-a convenit a se plăti numai contravaloarea matrițelor confecționate pentru imprimare sau au fost avute în vedere și alte drepturi.

În mod legal instanța de fond a stabilit și mijloacele de probă ce trebuie administrate pentru a se clarifica fără echivoc existența sau inexistența faptelor reclamate și incidența dispozițiilor legii penale.

Constatând că nu sunt motive de casare a hotărârii recurate, în temeiul art. 385 ind. 15 pct. 1 lit. b C.pr.pen., curtea a respins nefondat recursul Parchetului.

3. Încadrare juridică. Criterii de diferențiere între art. 182 și art. 20 raportat la art. 174 C.pen.

Curtea de Apel Iași, decizia penală nr. 66 din 27 mai 2009

Prin sentința penală nr. 127/29.02.2008, Tribunalul Iași a hotărât, în baza art. 334 C.pr.pen., schimbarea încadrării juridice din art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 – 175 alin. 1 lit. „i” C.pen. cu aplicarea art. 37 lit. b C.pen. în art. 20 raportat la art. 174 alin. 1 - 175 alin. 1 lit. „i” C.pen.

În baza art. 20 raportat la art. 174 al. 1 - 175 al. 1 lit. „i” C.pen. a condamnat pe inculpatul G.O.-M. la o pedeapsă de 8 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat.

În baza art. 65 al. 2 și art. 66 C.pen., i-a fost interzisă inculpatului exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b C.pen. pe o durată de 3 ani, făcându-se și aplicarea art. 71, 64 lit. a, b C.pen.

A fost menținută măsura obligării inculpatului de a nu părăsi țara fără încuviințarea Tribunalului Iași.

În baza art. 88 C.pen. a fost dedusă din pedeapsa aplicată inculpatului perioada reținerii și arestării preventive de la 03.10.2007 la 19.01.2008.

În baza art. 14, 346 C.pr.pen. și art. 998, 999 C.civ. a fost obligat inculpatul să plătească părții civile I.D. daune materiale în cuantum de 800 lei și daune morale în cuantum de 3000 lei.

În baza art. 313 din Legea nr. 95/2006, modificată prin O.U.G. nr. 72/2006 a fost obligat inculpatul să plătească părții civile Serviciul de Ambulanță al Județului Iași daune materiale în cuantum de 284 lei.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de fond a reținut în esență următoarele:

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași cu nr. 1047/P/23.10.2007 a fost trimis în judecată, în stare de arest preventiv, inculpatul G.O.-M. pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat prevăzută de art. 20 raportat la art. 174 al. 1 - 175 al. 1 lit. „i” C.pen. cu aplicarea art. 37 lit. „b” C.pen..

În actul de sesizare s-a reținut că în noaptea de 22/23.09.2007, în timp ce se afla pe drumul comunal din satul M., com. P., județul Iași, inculpatul G.O.-M. a lovit pe partea vătămată I.D. cu o coadă de lopată în cap.

Această situație de fapt a fost dovedită în cursul urmăririi penale cu următoarele mijloace de probă: proces-verbal de consemnare a plângerii, proces-verbal de cercetare la fața locului și planșe foto, raport de constatare medico-legală nr. 3530/OF/02.10.2007, declarațiile părții vătămate I.D., declarații ale martorilor, declarațiile inculpatului G.O.-M.

În cursul judecății au fost audiați inculpatul G.O.-M., partea vătămată I.D. și martori.

Inculpatul a recunoscut că în noaptea de 22/23.09.2007 a lovit pe I.D. de două-trei ori cu o coadă de lopată, însă a susținut că a fost nevoit să procedeze astfel pentru a-l salva pe fratele său, G.S.-P., pe care l-a văzut bătându-se cu I.D. într-un șanț.

Inculpatul G.O.-M. a susținut că l-a lovit pe I.D. în spate.

Apărarea inculpatului a fost susținută de fratele său G.S.-P., precum și de doi martori, ale căror mărturii nefiind credibile, au fost înlăturate din cauză. Declarațiile părții vătămate I.D. și ale martorului M.M., raportul de constatare medico-legală nr. 3530/02.10.2007 al I.M.L. Iași au dovedit împrejurarea că inculpatul a lovit pe I.D. în timp ce acesta era cu fața spre el. Potrivit acestui mijloc științific de probă, partea vătămată I.D. a prezentat un traumatism cranio-facial cu fractură cominutivă contuzie și hematom extradural în partea fronto-temporo-parietală stângă a capului.

Așadar, concluziile raportului de constatare medico-legală nu confirmă apărarea prin care inculpatul a urmărit să diminueze răspunderea sa penală prin reținerea circumstanței atenuante a provocării, ci relevă fără nici un dubiu că inculpatul a lovit pe partea vătămată în partea din față a capului, ceea ce exclude varianta potrivit căreia, în momentul în care a fost lovită, partea vătămată se afla deasupra fratelui inculpatului pe care îl lovea.

Din coroborarea declarațiilor părții vătămate I.D. cu raportul de constatare medico-legală nr. 3530/OF/02.10.2007 și declarațiile martorilor, tribunalul a reținut următoarea situație de fapt:

În noaptea de 22/23.09.2007, inculpatul G.O.-M., împreună cu alți tineri din sat, s-au deplasat la discoteca din satul M., comuna P., județul Iași, cu o căruță condusă de G.S.-P., în care se afla o coadă de lopată, ce aparținea inculpatului.

La aceeași discotecă s-a aflat și partea vătămată I.D., împreună cu un frate și o soră a acestuia.

În jurul orelor 03,00 I.D., însoțit de unii martori, a plecat de la discotecă, pentru a ajunge la domiciliul lui unuia dintre martori.

În apropierea locuinței acestuia din urmă au fost ajunși de alți doi tineri.

Aceștia au trecut pe lângă autoturismul marca „D.” aparținând martorului A.G.-C., care încerca să închidă portiera din spate, moment în care au fost ajunși din urmă de o căruță în care se aflau inculpatul G.O.-M. și martorii G.S.-P., G.M., C.M., C.Mr.

Unul dintre tinerii din grupul în care se afla partea vătămată a strigat cuvântul „cârnaț”(porecla numitului G.M.), fapt ce l-a determinat pe G.S.-P., care conducea căruța, să oprească și să întrebe: „cine a spus –„cârnaț” ?”.

Martora M.A.a făcut doi pași către căruță afirmând că ea este aceea care a spus cuvântul „cârnaț”, fapt care l-a enervat pe G.S.-P., care a sărit din căruță, a mers la martoră și a lovit-o cu palma și cu piciorul.

Imediat din căruță au coborât inculpatul G.O.-M. și G.M., după care între cele două grupuri a început o altercație.

Inculpatul G.O.-M. a mers la căruță, a luat coada de lopată și ținând-o cu ambele mâini a lovit cu putere peste cap pe partea vătămată I.D., care imediat s-a prăbușit la pământ.

După agresiune, inculpatul a plecat la căruță și a aruncat către grupul în care se afla partea vătămată, acea coadă de lopată care a căzut în curtea martorei H.P., unde a fost găsită și ulterior a fost predată organelor de cercetare penală.

I.D. a fost dus în locuința martorei H.P. și-a revenit puțin după un timp, însă starea acestuia s-a agravat și a fost transportat cu ambulanța la Spitalul nr. 3 Iași, unde a stat internat în perioada 24.09. – 01.10.2007.

Fapta inculpatului G.O.-M. care, în noaptea de 22/23.09.2007, aflându-se pe drumul comunal din satul M., comuna P., județul Iași a lovit în cap pe partea vătămată I.D. cu o bătă din lemn, provocându-i astfel un traumatism cranio-facial cu fractură cominutivă fronto-temporo-parietală stângă, contuzie dilacerare fronto-parietală stângă și hematom extradural fronto – parietal stâng, leziuni ce au necesitat 50 – 55 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare și au fost de natură să îi pună viața în primejdie, întrunește elementele

constitutive ale infracțiunii de tentativă la omor calificat prevăzută de art. 20 raportat la art. 174 – 175 alin. 1 lit. ”i” C.pen.

Aplicând părții vătămate, într-o regiune anatomică vitală cum este cea a capului, o puternică lovitură cu o bătă de lemn, obiect apt de a produce moartea, provocându-i un traumatism cranio-facial ce a fost de natură să îi pună viața în pericol, inculpatul a prevăzut, neîndoielnic, rezultatul posibil al acțiunii sale și chiar dacă nu l-a urmărit, a acceptat producerea lui, astfel că a acționat cu intenția de a ucide și nu de a produce numai vătămări corporale. Așa fiind, tribunalul nu a dat curs cererii inculpatului de schimbare a încadrării juridice din art. 20 raportat la art. 174 – 175 al. 1 lit. „i” C.pen. în art. 181 al. 1 C.pen. sau art. 182 al. 2 C.pen..

Cu prilejul individualizării judiciare a pedepsei au fost avute în vedere circumstanțele reale ale săvârșirii faptei, gradul ridicat de pericol social, urmarea produsă, precum și circumstanțele personale ale inculpatului, reținându-se sub acest aspect conduita procesuală parțial sinceră a inculpatului, dar și antecedentele sale penale, care însă nu au determinat reținerea stării de recidivă mare postexecutorie.

Din fișa de cazier judiciar a inculpatului G.O.-M. a rezultat că sentințele penale nr. 2213/08.05.2003 și nr. 393/25.01.2005 ale Judecătoriei Iași privesc infracțiuni săvârșite de inculpat în timpul minorității, care potrivit art. 38 alin. 1 lit. „a” C.pen., nu atrag starea de recidivă. Infracțiunea dedusă judecății a fost săvârșită după împlinirea duratei pedepsei de 1 an și 8 luni închisoare aplicată prin sentința penală nr. 393/25.01.2005 a Judecătoriei Iași. Nu este incidentă în cauză nici pluralitatea intermediară de infracțiuni prevăzute de art. 40 C.pen.

Prin urmare, au fost înlăturate dispozițiile art. 37 lit. „b” C.pen.

Față de ansamblul criteriilor de mai sus, tribunalul a considerat că formarea unei noi atitudini a inculpatului față de valorile sociale ocrotite de norma penală se poate realiza prin aplicarea unei pedepse orientate spre minimul special cu executare în regim de detenție.

Considerând că urmare a condamnării inculpatului la pedeapsa închisorii pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat, acesta este nedemn să exercite drepturile prevăzute de art. 64 al. 1 lit. „a și b” C.pen., atât pe perioada executării pedepsei, cât și pe o durată de 3 ani după executarea pedepsei închisorii, tribunalul i-a interzis inculpatului exercitarea acestor drepturi.

Sub aspectul laturii civile, tribunalul a constatat că partea vătămată I.D. s-a constituit parte civilă cu 30.000 lei (RON) daune materiale și 70.000 lei (RON) daune morale. Ulterior, la ultimul termen de judecată, I.D. a precizat că a cheltuit aproximativ 7 – 8 milioane lei vechi cu tratamentul medical necesar însănătoșirii sale, după ce a fost lovit de inculpat, însă nu poate dovedi aceste cheltuieli nici cu înscrisuri și nici cu martori.

Față de împrejurarea că inculpatul a achiesat parțial la daunele materiale solicitate de partea civilă I.D., chiar dacă existența și cuantumul acestora nu a fost dovedit, tribunalul, în conformitate cu principiul disponibilității acțiunii civile, l-a obligat pe inculpat să plătească acestei părți civile suma de 800 lei (RON) cu titlu de daune materiale.

În ceea ce privește repararea prejudiciului moral provocat părții civile I.D. prin fapta culpabilă a inculpatului G.O.-M., tribunalul a considerat că natura și gravitatea leziunilor suferite de partea civilă, internarea acesteia în spital, conștiința de a fi bolnav, suferința de a fi privat de o viață normală corespunzătoare vârstei implică o suferință psihică ce presupune o compensație sub forma unor daune morale.

Așa fiind obligarea inculpatului la plata unor daune morale în cuantum de 3.000 lei (RON) către partea civilă I.D. corespunde cerințelor unei juste și integrale despăgubiri în sensul art. 14, 346 C.pr.pen. și art. 998, 999 Cod civil.

În termenul prevăzut de art. 363 alin. 1 C.pr.pen., hotărârea a fost apelată de inculpatul G.O.-M. și criticată pentru netemeinicie și nelegalitate.

Motivând oral apelul, apărătorul inculpatului a susținut că se impune schimbarea încadrării juridice în infracțiunea de vătămare corporală gravă, întrucât „inculpatul nu a avut intenția de a lovi victima”. S-a solicitat redozarea pedepsei în raport de noua încadrare juridică a faptei.

Curtea, examinând actele și lucrările dosarului în raport de criticile formulate, dar și din oficiu, în limitele prevăzute de art. 371 alin. 2 C.pr.pen., a constatat următoarele:

Instanța de fond a procedat la administrarea unui probatoriu complet, ce a fost judicios apreciat, potrivit art. 63 C.pr.pen.

Coroborând declarațiile părții vătămate I.D., raportul de constatare medico-legală nr. 3530/OF/02.10.2007, declarațiile martorilor, declarațiile inculpatului de pe tot parcursul procesului penal, rezultă cu certitudine că, în noaptea de 22/23.09.2007, aflându-se pe drumul comunal din satul M., comuna P., județul Iași, inculpatul a lovit în cap pe partea vătămată I.D. cu o bâtă de lemn, producându-i leziunile descrise în actul medico-legal susmenționat, leziuni ce au necesitat pentru vindecare 50-55 zile îngrijiri medicale și care au fost de natură să-i pună viața în primejdie.

În mod legal instanța de fond a reținut ca fiind corectă încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare, argumentându-se că, potrivit doctrinei și jurisprudenței consacrate în materie, având în vedere regiunea anatomică vizată, obiectul vulnerant folosit, intensitatea loviturii, fapta comisă întrunește elementele constitutive ale tentativei la infracțiunea de omor calificat și nu vătămare corporală gravă, așa cum s-a solicitat și pe parcursul judecății la prima instanță.

Este evident că, aplicând victimei o lovitură puternică la cap cu o bâtă de lemn de dimensiuni apreciabile, lovitură ce i-a provocat acesteia un traumatism cranio-facial cu fractură cominutivă fronto-temporo parietală stg., contuzie cu dilacerare fronto-parietală stg., hematom extradural fronto-parietal stg. ce a necesitat evacuare prin violet osteoplastic frontal stg., excoriații frontal stg. și mentonier, inculpatul a urmărit să o ucidă.

Expertiza medico-legală a concluzionat că leziunile cauzate victimei au fost de natură să pună în primejdie viața acesteia.

Individualizarea pedepsei s-a făcut cu respectarea criteriilor prevăzute de art. 72 C.pen., ținând cont atât de cauzele ce agravează răspunderea penală, cât și de cele care o atenuază.

Limitele de pedeapsă prevăzute de textul incriminator pentru infracțiunea reținută în sarcina inculpatului sunt de la 15 la 25 de ani, înjumătățite, fiind incidente dispozițiile art. 21 alin. 2 C.pen..

Instanța de fond i-a aplicat inculpatului o pedeapsă orientată spre minimul special prevăzut de textul de incriminare, așa încât nici această critică adusă hotărârii nu este întemeiată.

Constatând că nu sunt motive de desființare a hotărârii apelate, potrivit art. 379 pct. 1 lit. „b” C.pr.pen., curtea a respins ca nefondat apelul inculpatului și a menținut sentința tribunalului.

Secția pentru Conflicte de muncă și asigurări sociale

1. Decontarea cheltuielilor de reînnoire a mandatului solicitate de asistenții judiciari din cadrul instanțelor judecătorești în temeiul ordinelor de deplasare emise de tribunal

Curtea de Apel Iași, decizia civilă nr.357/10.04.2009

Prin cererea înregistrată sub nr. 979/45/03.11.2008, reclamanta B.A. a chemat în judecată pe pârâții Ministerul Justiției, Tribunalul Iași, Curtea de Apel Iași și Ministerul Economiei și Finanțelor, solicitând obligarea primilor trei pârâți să-i plătească suma totală de 732,66 lei, reprezentând cheltuieli prilejuite de reînnoirea mandatului de asistent judiciar, conform ordinelor de deplasare din data de 19.06.2008 emise de Tribunalul Iași și a documentelor justificative ale cheltuielilor prilejuite de examinarea medicală.

Reclamanta a solicitat și actualizarea acestei sume de bani în funcție de indicele de inflație de la data plății efective, precum și obligarea Ministerul Economiei și Finanțelor al alocarea fondurilor necesare plății drepturilor bănești solicitate.

În motivarea cererii, reclamanta a arătat că la momentul efectuării examinării medicale în vederea reinvestirii sale pe postul de asistent judiciar în cadrul Tribunalului Iași, aceasta îndeplinea aceeași funcție, în cadrul aceleiași instanțe.

Potrivit procedurii prevăzute de H.G. nr. 616/2005, Consiliul Economic și Social a înaintat Ministerului Justiției propunerea de numire a acesteia într-un nou mandat pe perioada 01.07.2008-30.06.2013 și în acest scop a fost convocată de acest minister pentru testarea psihologică, pe data de 25.06.2008 și pentru efectuarea vizitei medicale, pe data de 26.06.2008.

Cu ordinul de deplasare emis de Tribunalul Iași, reclamanta s-a deplasat la Penitenciarul Rahova-București pentru testarea psihologică și la Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu al Ministerului Justiției pentru efectuarea vizitei medicale.

Această deplasare a necesitat cheltuieli de transport, cazare și suportarea taxelor de testare psihologică și examinare medicală.

Reclamanta a mai arătat că prin Ordinul nr. 1924/C/11.07.2008 al Ministrului Justiției, a fost numită în funcția de asistent judiciar în cadrul Tribunalului Iași, pe o perioadă de cinci ani.

S-a mai susținut că cererile de decontare a cheltuielilor prilejuite de reînnoirea mandatului de asistent judiciar au fost refuzate verbal la plată, urmare a două răspunsuri contradictorii primite de Tribunalul Iași de la Ministerul Justiției, astfel încât a fost nevoită să promoveze prezenta acțiune.

Prin întâmpinarea formulată în cauză, Curtea de Apel Iași a solicitat respingerea acțiunii formulate de reclamantă pentru următoarele motive:

Numirea reclamantei într-un nou mandat de asistent judiciar nu a reprezentat nici obligația și nici interesul Tribunalului Iași.

Pârâta a considerat că reclamanta a efectuat demersurile de numire într-un nou mandat de asistent judiciar în interes personal.

S-a mai arătat că participarea reclamantei la selecția de Consiliul Economic și Social a candidaților nu s-a efectuat la cererea Tribunalului Iași, aceasta neaflându-se în situația de salariat în delegație.

În susținerea punctului de vedere potrivit căruia angajatorul nu este obligat să suporte cheltuielile ocazionate de etapele premergătoare numirii în funcția de asistent judiciar, Curtea de Apel Iași mai arată că, prin adresa nr.84828/16.07.2008, Ministerul Justiției și-a exprimat punctul de vedere privind suportarea cheltuielilor prilejuite de reînnoirea mandatului de asistent judiciar.

Pârâtul Ministerul Economiei și Finanțelor a formulat întâmpinare și a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive, precizând că reprezintă Statul ca subiect de drepturi și obligații în fața organelor de justiție, precum și în alte situații în care participă în mod nemijlocit, în nume propriu, în raporturi juridice civile, numai dacă legea nu stabilește în acest scop un alt organ (H.G. nr. 386/2007).

În cazul de față, raportul de drept procesual se poate lega valabil numai între titularii dreptului ce rezultă din raportul de drept material dedus judecății, concretizat în drepturi salariale. Împrejurarea că sumele respective pot fi virate din bugetul de stat, nu este de natură să confere acestuia calitatea procesuală pasivă în cauză.

În ceea ce privește excepția lipsei calității procesuale a Ministerul Economiei și Finanțelor, instanța a respins-o, având în vedere prevederile H.G. nr. 83/2005 și ale Legii nr. 304/2004, care stipulează că activitatea instanțelor este finanțată de la bugetul de stat, pârâtul coordonând acțiunile privind sistemul bugetar, respectiv pregătind proiectele legilor bugetare anuale și de rectificare .

Prin sentința civilă nr. 33/16.01.2009 pronunțată de Curtea de Apel Iași în dosarul nr. 979/45/2008, au fost respinse excepțiile lipsei calității procesuale pasive invocate în cauză de Ministerul Economiei și Finanțelor.

A fost admisă în parte acțiunea formulată de reclamanta B.A. în contradictoriu cu pârâtii: Ministerul Justiției, Tribunalul Iași, Curtea de Apel Iași și Ministerul Economiei și Finanțelor.

Au fost obligați pârâtii Ministerul Justiției, Curtea de Apel Iași și Tribunalul Iași să plătească reclamantei suma totală de 732,66 lei, reprezentând cheltuieli prilejuite de reînnoirea mandatului de asistent judiciar, conform ordinelor de deplasare din data de 19.06.2008 emis de Tribunalul Iași, chitanței nr.45 din 20.06.2008 eliberată de Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu al Ministerului Justiției, sumă ce va fi actualizată în raport de indicii de inflație la data plății efective.

A fost obligat pârâtul Ministerul Economiei și Finanțelor să aloce fondurile necesare plății drepturilor bănești dispuse prin prezenta sentință.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a reținut următoarele:

Conform adresei nr. 4515/A/24.09.2008 a Curții de Apel Iași, reclamanta îndeplinea la 19.06.2008, data emiterii ordinului de deplasare depus la dosar, funcția de asistent judiciar în cadrul Tribunalului Iași, cel de-al doilea mandat al acesteia în cadrul aceleiași instanțe expirând abia la data de 01.07.2008.

Conform dispozițiilor art. 110 din Legea nr. 304/2004, asistenții judiciari sunt numiți de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, pe o perioadă de 5 ani, dintre persoanele cu o vechime în funcții juridice de cel puțin 5 ani și care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) au cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) sunt licențiate în drept și dovedesc o pregătire teoretică corespunzătoare;
- c) nu au antecedente penale, nu au cazier fiscal și se bucură de o bună reputație;
- d) cunosc limba română;
- e) sunt apte, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției.

Condițiile de delegare, detașare și transfer a asistenților judiciari au fost stabilite prin H.G. nr. 616 din 23 iunie 2005 privind condițiile, procedura de selecție și de propunere

de Consiliul Economic și Social a candidaților pentru a fi numiți ca asistenți judiciari de ministrul justiției, precum și condițiile de delegare, detașare și transfer ale asistenților judiciari.

Potrivit art. 8 alin. 1 din această hotărâre, plenul Consiliului Economic și Social transmite Ministerului Justiției hotărârea sa în privința candidaților propuși, în vederea numirii asistenților judiciari.

Pentru numirea în funcția de asistenți judiciari, candidații selectați trebuie să participe la examinarea medicală și testarea psihologică care, astfel cum rezultă din înscrisurile depuse la dosar, s-au efectuat în mod obligatoriu la București.

Reclamanta B.A. a fost programată, astfel cum rezultă din înscrisuri, pentru testarea psihologică, pe data de 25.06.2008 și pentru examinarea medicală, pe data de 26.06.2008.

Prin cererile formulate la data de 15.07.2008, reclamanta a solicitat Tribunalului Iași decontarea cheltuielilor de cazare, transport, a contravalorii investigațiilor medicale și a taxei pentru testarea psihologică.

Deși prin adresele nr. 75557 și nr. 80587/16.07.2008 Ministerul Justiției a precizat că, potrivit dispozițiilor art. 7 și 8 alin. 1 din H.G. nr. 355/2007, reclamanta era îndreptățită la decontarea costului examinărilor medicale și a cheltuielilor de transport accesorii acestora, Tribunalul Iași nu a soluționat în mod favorabil cererea acesteia, motiv pentru care a fost formulată acțiunea în cauză.

S-a reținut că prin înscrisurile depuse la dosar, reclamanta a dovedit cheltuielile de transport și cazare prilejuite de deplasarea la București, conform ordinului de deplasare prin care conducerea Tribunalului Iași, potrivit Cap. I art. 1 din anexa la H.G. nr. 1860/2006, a dispus în scris delegarea acesteia în vederea examinării medicale și testării psihologice.

Acest ordin este legal emis pentru o persoană care se afla în activitate la data delegării, fiind în raporturi de muncă atipice cu Tribunalul Iași și care s-a deplasat la București, deopotrivă pentru interesul său, cât și cel al instanței.

Potrivit dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Legea nr. 304/2004, completul pentru soluționarea în prima instanță a cauzelor privind conflictele de muncă și asigurări sociale se constituie din 2 judecători și 2 asistenți judiciar, astfel încât nu se pot reține susținerile părții Curtea de Apel Iași potrivit căror Tribunalul Iași nu avea nici un interes în reinvestirea reclamantei pe funcția de asistent judiciar.

De altfel, aceste susțineri sunt contrazise chiar de ordinele de deplasare emise la data de 19.06.2008 de conducerea instanței, care a considerat, la momentul delegării reclamantei, că este în interesul instanței ca aceasta să participe la examinarea medicală în vederea reinvestirii pe funcția de asistent judiciar.

Aceste ordine de deplasare nu au fost anulate și poartă viza și ștampila conducătorului unității la care reclamanta s-a deplasat, cu indicarea datei și a orei de sosire și plecare, potrivit dispozițiilor art. 46 din H.G. nr. 1860/2006.

Potrivit dispozițiilor art. 44 alin. 2 din Codul muncii, salariatul delegat are dreptul la plata cheltuielilor de transport și cazare, precum și la o indemnizație de delegare, în condițiile prevăzute de lege sau de contractul colectiv de muncă aplicabil.

În speță, drepturile la care era îndreptățită reclamanta pe perioada delegării sunt cele prevăzute de H.G. nr. 1860/2006 și H.G. nr. 355/2007.

S-a reținut în acest sens că, potrivit dispozițiilor art. 35 alin. 1 din Anexa la H.G. nr. 1860/2006, beneficiază de drepturile reglementate prin hotărâre și persoanele trimise sau chemate la diferite instructaje sau alte activități în legătură cu sarcinile lor de serviciu.

Potrivit art. 13 din Anexa la această hotărâre, personalul autorităților și instituțiilor publice, delegat sau detașat de conducerea acestora să îndeplinească anumite sarcini de serviciu în localități situate la distanțe mai mari de 5 km de localitatea în care își are locul

permanent de muncă, are dreptul la decontarea cheltuielilor de transport dus-întors, după cum urmează:

- a) cu avionul, pe orice distanță, clasa economică;
- b) cu orice fel de tren, după tariful clasei a II-a, pe distanțe de până la 300 km, și după tariful clasei I, pe distanțe mai mari de 300 km;
- c) cu navele de călători, după tariful clasei I;
- d) cu mijloace de transport auto și transport în comun, după tarifele stabilite pentru aceste mijloace;
- e) cu mijloace de transport auto ale unităților, dacă acestea au asemenea posibilități, cu încadrarea în consumurile lunare de combustibil, stabilite potrivit legii;
- f) cu autoturismul proprietate personală.

Conform art. 26 alin. 1 din Anexa la aceeași hotărâre, persoana trimisă în delegare într-o localitate situată la o distanță mai mare de 50 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă și în care nu se poate înapoia la sfârșitul zilei de lucru are dreptul la decontarea cheltuielilor de cazare efectuate, pe baza documentelor justificative, în cazul cazării în structurile de primire turistice, pentru o cameră cu pat individual sau, în cazul în care unitatea nu dispune de o astfel de cameră, pentru o cameră cu două paturi, a căror clasificare este de maximum 3 stele sau flori.

În temeiul dispozițiilor art. 9 din Anexa la aceeași hotărâre, persoana aflată în delegare sau detașare într-o localitate situată la o distanță mai mare de 5 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă primește o indemnizație zilnică de delegare sau de detașare de 13 lei, indiferent de funcția pe care o îndeplinește și de autoritatea sau instituția publică în care își desfășoară activitatea.

Conform art. 44 din hotărâre, cheltuielile de delegare se suportă, de regulă, de unitatea din care face parte persoana.

S-a mai reținut că H.G. nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor prevede la art. 7 că angajatorii sunt obligați să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății lucrătorilor, aceștia nefiind implicați în nici un fel în costurile aferente supravegherii medicale profilactice specifice riscurilor profesionale.

Art. 8 alin. 1 al aceluiași act normativ prevede că serviciile medicale profilactice prin care se asigură supravegherea sănătății lucrătorilor sunt: examenul medical la angajarea în munca, de adaptare, periodic, la reluarea activității, promovarea sănătății la locul de munca. Alin. 4 al aceluiași articol prevede că testarea psihologică a aptitudinilor în munca se face potrivit prevederilor anexei nr. 1 la hotărâre.

Având în vedere faptul că drepturile bănești în sumă totală de 732,66 lei, solicitate de reclamantă prin acțiune fac parte din costurile aferente supravegherii medicale profilactice, care cad în exclusivitate în sarcina angajatorilor, potrivit dispozițiilor enunțate anterior, instanța de fond a reținut că acțiunea formulată de reclamantă este întemeiată.

Împotriva acestei sentințe au declarat recurs pârâții Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, Curtea de Apel Iași și Ministerul Economiei și Finanțelor, considerând-o nelegală și netemeinică, prin prisma dispozițiilor art. 304 pct. 9 și 304¹ C.pr.civ.

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești a invocat faptul că din analiza dispozițiilor art. 17 din O.U.G. nr. 27/2006, art. 1 alin. 1 din H.G. nr. 1860/2006, precum și a dispozițiilor Codului muncii referitoare la delegare rezultă că delegarea presupune exercitarea temporară a atribuțiilor de serviciu în afara locului de muncă or, participarea asistenților judiciari la examenul medical în vederea numirii ca asistent judiciar pentru o nouă perioadă reprezintă o opțiune privind cariera persoanelor respective, neavând legătură cu îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Ca atare, nefiind vorba de delegare, instanța de fond trebuia să constate că nu există temei legal pentru suportarea de angajator a cheltuielilor pe care le achită în mod obișnuit în cazul în care salariatul este desemnat să desfășoare activitate în altă localitate.

Dacă pentru decontarea serviciilor medicale temeiul pretențiilor se regăsește în cuprinsul H.G. nr. 355/2007 – potrivit cu care „angajatorii sunt obligați să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății lucrătorilor, aceștia nefiind implicați în nici un fel în costurile aferente supravegherii medicale profilactice specifice riscurilor profesionale”, iar „serviciile medicale profilactice prin care se asigură supravegherea sănătății lucrătorilor sunt: examenul medical la angajarea în muncă, de adaptare, periodic, la reluarea activității, promovarea sănătății la locul de muncă” (art. 7 și 8) – pentru decontarea cheltuielilor cu cazarea nu există temei legal.

H.G. nr. 1860/2006 reținută de instanța de fond ca reprezentând justificarea soluției de admitere a pretențiilor privind decontarea transportului și a cheltuielilor ocazionate cu cazarea nu este aplicabilă în situația intimă-reclamante, acest act normativ făcând referire la drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului. Potrivit art. 1 alin. 1 „Drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice, indiferent de finanțarea acestora, pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării în cadrul localității, în interesul serviciului, se stabilesc potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre”.

Prin urmare, s-a considerat în mod greșit faptul că intimata-reclamantă s-a aflat în situația delegării, precum și faptul că intimă-reclamante îi sunt aplicabile dispozițiile H.G. nr. 1860/2006, apreciindu-se în consecință, în mod greșit, că intimata-reclamantă era îndreptățită la diurnă și la decontarea cheltuielilor cu cazarea.

Pârâta Curtea de Apel Iași a invocat în recursul său că numirea reclamantei B.A. într-un nou mandat de asistent judiciar a reprezentat doar interesul personal al acesteia și nu al Tribunalului Iași, iar participarea la selecție nu s-a efectuat la cererea instanței, statutul reclamantei fiind de candidat și nu de reprezentant al Tribunalului Iași (salariat aflat în delegație).

S-a mai arătat că potrivit art. 3 alin. 2 din H.G. nr. 616/2005, Consiliul Economic și Social selectează candidați și nu dosare, iar din art. 2 alin. 2 din același act normativ rezultă că certificatul medical putea fi eliberat doar de o comisie medicală constituită prin ordin comun al miniștrilor justiției și sănătății.

Ministerul Economiei și Finanțelor a reiterat excepția lipsei calității sale procesuale pasive, susținând că reprezintă Statul ca subiect de drepturi și obligații în fața organelor de justiție, precum și în alte situații în care participă în mod nemijlocit, în nume propriu, în raporturi juridice civile, numai dacă legea nu stabilește în acest scop un alt organ (H.G. nr. 386/2007).

În cazul dedus judecății, raportul de drept procesual se poate lega valabil numai între titularii dreptului ce rezultă din raportul de drept material dedus judecății, concretizat în drepturi salariale. Împrejurarea că sumele respective pot fi virate din bugetul de stat, iar Ministerul Finanțelor Publice are competența de a coordona responsabilitatea Guvernului cu privire la sistemul bugetar, nu este de natură să confere acestuia calitatea procesuală pasivă în cauză.

Astfel, pe de o parte, neexistând raporturi juridice (civile, de muncă, etc.) între instituția recurentă și reclamantă, nu există dovezi privind calitatea sa procesuală pasivă.

De asemenea, pentru conturarea calității procesuale pasive, în conformitate cu dispozițiile art. 47 alin. 4 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice credite

bugetare aprobate unui ordonator principal de credite prin legea bugetară anuală, nu pot fi utilizate pentru finanțarea altui ordonator principal de credite.

În consecință, Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de ordonator principal de credite, nu are posibilitatea asigurării fondurilor necesare unui alt ordonator principal de credite pentru plata drepturilor salariale ale angajaților proprii. Ordonatorul principal de credite nu a solicitat deschiderea de credite necesare pentru efectuarea plăților solicitate prin acțiune, sens în care Ministerul Finanțelor Publice nu poate fi obligat să aloce fonduri în vederea efectuării plăților pretinse.

Analizând actele și lucrările dosarului în raport de criticile formulate de recurenți și dispozițiile legale incidente, Curtea a constatat că recursurile sunt fondate, însă doar pentru următoarele considerente.

Analizând dispozițiile art. 17 din O.U.G. nr. 27/2006, art. 1 alin. 1 din H.G. nr. 1860/2006 și art. 42 și următoarele din Codul muncii referitoare la delegare, Curtea a reținut că delegarea presupune exercitarea temporară a atribuțiilor de serviciu, în afara locului de muncă și nu poate fi confundată cu deplasarea și participarea la o selecție necesară pentru reînnoirea unui mandat, fie chiar și de asistent judiciar.

Participarea reclamantei la această selecție a fost o opțiune personală, identică cu cea a oricărui alt candidat și nu se poate susține că interesul Tribunalului Iași viza persoana reclamantei, astfel încât aceasta să fie îndreptățită la decontarea de angajator a cheltuielilor de transport, cazare și indemnizație de deplasare.

Ordinul de deplasare invocat de instanța de fond nu a avut decât scopul de a justifica lipsa reclamantei de la instanță în zilele respective, iar art. 13, 26 și 44 din Anexa la H.G. nr. 1860/2006 nu îi sunt aplicabile reclamantei, așa cum eronat s-a reținut, fiind fără echivoc că lipsa acesteia din cadrul instanței nu a fost în scopul îndeplinirii unor sarcini de serviciu, ci în scop personal.

În ceea ce privește cererea de obligare a pârâților la plata cheltuielilor cu examenul medical, temeiul pretențiilor fiind H.G. nr. 355/2007, corect s-a apreciat de instanța de fond că această cerere este întemeiată în baza dispozițiilor art. 7 și 8 din actul normativ respectiv.

De altfel, sub acest aspect, nici Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, ordonatorul principal de credite, nu a criticat hotărârea primei instanțe.

Pentru aceste motive s-a reținut ca fiind fondate recursurile formulate de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești și Curtea de Apel Iași și s-a modificat în parte sentința pronunțată de prima instanță, respingându-se cererea de obligare a pârâților la plata actualizată a cheltuielilor de transport, cazare, indemnizație de deplasare și menținându-se dispoziția de obligare a pârâților la plata cheltuielilor ocazionate de examenele medicale.

2. Decontarea cheltuielilor de reînnoire a mandatului, solicitate asistenței judiciari din cadrul instanțelor judecătorești, în temeiul ordinelor de deplasare emise de tribunal

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 639 din 2 iunie 2009

Prin cererea înregistrată la Tribunalul Iași sub nr. 409/99/2009, reclamantele B.L. și M.M. au chemat în judecată pe pârâții Ministerul Justiției, Tribunalul Iași, Ministerul Economiei și Finanțelor solicitând obligarea primilor doi pârâți la plata către fiecare a sumei de 846,06 lei reprezentând cheltuieli de delegare în vederea numirii în funcția de asistenți judiciari, respectiv de transport (281,80 lei), cazare (176 lei), indemnizație de delegare (26 lei) și contravaloarea examinării medicale (362,26 lei);

obligarea primilor doi pârâți la actualizarea sumelor până la data plății efective și obligarea Ministerului Economiei și Finanțelor la alocarea către cei doi pârâți a sumelor prevăzute de prezenta hotărâre.

În motivarea acțiunii, reclamantele arată că dețin funcția de asistent judiciar în cadrul Tribunalului Iași, pe o perioadă de 5 ani, cuprinsă între anii 2008 – 2013, astfel cum prevăd dispozițiile art. 1 din H.G. nr. 616/2005 și art. 110 din Legea nr. 304/2004.

Anterior acestei perioade au deținut aceeași funcție.

În cursul lunii iunie 2008 angajatorul Ministerul de Justiție a declanșat procedura prealabilă renumirii în funcția de asistent judiciar, planificându-le pentru a susține testarea psihologică și pentru a efectua examinarea medicală.

Așadar, în perioada 25.06 – 27.06.2008, în baza ordinelor de delegare nr. 1713/2008 și 1714/2008 vizate de președintele Tribunalului Iași și respectiv de Ministerul de Justiție, s-au deplasat la București în vederea îndeplinirii celor dispuse de angajator.

Referitor la pretențiile bănești de decontare a cheltuielilor de transport, cazare și diurnă înțelege să invoce dispozițiile art. 111 alin.3 din Legea nr. 304/2004 care prevăd că asistenții judiciari beneficiază de concediul de odihnă, asistență medicală gratuită și de gratuitatea transportului.

Mai mult decât atât, art. 44 din H.G. nr. 1860/2006 privind drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice pe perioada delegării și detașării în altă localitate, statuează că, cheltuielile de delegare se suportă de către unitatea din care face parte persoana.

Prevederile art. 9 din H.G. nr. 1860/2006 reglementează ca persoana aflată în delegare la o distanță mai mare de 5 km de localitatea unde își are locul de muncă permanent primește o indemnizație de 13 lei.

De asemenea, art. 13 din aceeași hotărâre stabilește ca personalul autorităților și instituțiilor publice delegat are dreptul la decontarea cheltuielilor de transport dus-întors.

Totodată, art. 26 din H.G. nr. 1860/2006 dispune ca persoana trimisă în delegare într-o localitate la o distanță mai mare de 5 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă are dreptul la decontarea cheltuielilor de cazare efectuate, pe baza documentelor justificative.

În ceea ce privește obligarea primilor doi pârâți la plata contravalorii examinării medicale, reclamantele au invocat dispozițiile art. 7 din H.G. 355/2007, care prevăd că angajatorii sunt obligați să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale necesare pentru supravegherea sănătății lucrătorilor, aceștia nefiind implicați în nici un fel în costurile aferente supravegherii medicale, precum și dispozițiile art. 111 alin.3 din Legea nr. 304/2004, care prevăd că asistenții judiciari beneficiază de concediul de odihnă, asistență medicală gratuită și de gratuitatea transportului.

Pârâtul Ministerul Economiei și Finanțelor a formulat întâmpinare și a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive, motivând că obligația acordării diverselor sporuri și beneficii aparține ordonatorului principal de credite, care, în cazul de față, nu este Ministerul Finanțelor Publice.

S-a mai arătat că Ministerul Finanțelor Publice reprezintă Statul ca subiect de drepturi și obligații în fața organelor de justiție, precum și în alte situații în care participă în mod nemijlocit, în nume propriu, în raporturi juridice civile, numai dacă legea nu stabilește în acest scop un alt organ (H.G. nr. 386/2007).

În cazul de față, raportul de drept procesual se poate lega valabil numai între titularii dreptului ce rezultă din raportul de drept material dedus judecătii, concretizat în drepturi salariale. Împrejurarea că sumele respective pot fi virate din bugetul de stat, nu este de natură să confere Ministerului Finanțelor Publice calitate procesuală pasivă în cauză.

Pârâtul Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești a formulat întâmpinare și a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, arătând că delegarea presupune exercitarea temporară a atribuțiilor de serviciu în afara locului de muncă, ori participarea asistenților judiciari la examenul medical în vederea numirii ca asistent judiciar pentru o nouă perioadă reprezintă o opțiune privind cariera persoanelor respective, neavând legătură cu îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Prin urmare, deplasarea în altă localitate pentru susținerea examenului medical, nu implică suportarea de către angajator a drepturilor bănești prevăzute de lege în cazul instituției delegării, respectiv diurnă și transport.

Chiar dacă reclamantii se prevalează de art. 111 alin.3 din Legea nr.304/2004, care prevede că asistenții judiciari beneficiază de asistență medicală gratuită și de transport gratuit, de aceste drepturi se bucură doar cei care fac dovada că au efectuat procedee medicale sau călătorii în timpul mandatului, în această categorie, neintrând și cheltuielile aferente numirii în funcție.

Prin sentința civilă nr. 310/25.02.2009 Tribunalul Iași a respins excepția lipsei calității procesuale pasive invocate în cauză de Ministerul Finanțelor Publice; a admis acțiunea formulată de reclamantele B.L. și M.M. în contradictoriu cu pârâtii Ministerul Justiției, Tribunalul Iași, cu sediul în Iași, Curtea de Apel Iași, cu sediul în Iași și Ministerul Finanțelor Publice.

Au fost obligați pârâtii Ministerul Justiției, Curtea de Apel Iași și Tribunalul Iași să plătească reclamantelor câte 846,06 lei, reprezentând cheltuieli de delegare în vederea numirii în funcția de asistent judiciar, conform ordinelor de deplasare nr.1713/30.06.2008 și nr.1714/30.04.2008 și chitanțelor nr. 58/ 26.06.2008 și 59/ 26.06.2008 eliberate de Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu al Ministerului Justiției, sume actualizate în raport de indicele de inflație la data plății efective.

A fost obligat Ministerul Economiei și Finanțelor să aloce fondurile necesare plății drepturilor bănești dispuse prin prezenta sentință.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a reținut următoarele:

Din ordinerile de deplasare nr.1713/30.06.2008 și nr.1714/30.04.2008 rezultă că reclamantele îndeplineau la data emiterii acestora funcția de asistent judiciar în cadrul Tribunalului Iași.

Conform disp.art 110 din Legea nr.304/2004, asistenții judiciari sunt numiți de Ministrul Justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, pe o perioadă de 5 ani, dintre persoanele cu o vechime în funcții juridice de cel puțin 5 ani și care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) au cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) sunt licențiate în drept și dovedesc o pregătire teoretică corespunzătoare;
- c) nu au antecedente penale, nu au cazier fiscal și se bucură de o bună reputație;
- d) cunosc limba română;
- e) sunt apte, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției.

Condițiile de delegare, detașare și transfer a asistentilor judiciari au fost stabilite prin H.G. nr. 616 din 23 iunie 2005 privind condițiile, procedura de selecție și de propunere de către Consiliul Economic și Social a candidaților pentru a fi numiți ca asistenți judiciari de către ministrul justiției, precum și condițiile de delegare, detașare și transfer ale asistentilor judiciari.

Potrivit art.8 alin.1 din această hotărâre, plenul Consiliului Economic și Social transmite Ministerului Justiției hotărârea sa în privința candidaților propuși, în vederea numirii asistenților judiciari.

Pentru numirea în funcția de asistenți judiciari, persoanele selectate trebuie să fie apte, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției.

Din ordinele de deplasare depuse la dosar rezultă că în data de 26.06.2008 reclamantele s-au prezentat la centrul medical, iar în data de 27.06.2008 la Penitenciarul Rahova unde au fost testate psihologic.

Cu înscrierile depuse la filele nr. 4-12 dosar, reclamantele au dovedit cheltuielile de transport și cazare prilejuite de deplasarea la București. Ordinele de deplasare poartă viza și ștampila unității la care reclamantele s-au deplasat, cu indicarea datei și ora sosirii și a plecării, conform dispozițiilor art. 46 din H.G. nr. 1860/2006.

Potrivit dispozițiilor art. 44 alin.2 din Codul muncii, salariatul delegat are dreptul la plata cheltuielilor de transport și cazare, precum și la o indemnizație de delegare, în condițiile prevăzute de lege sau de contractul colectiv de muncă aplicabil.

Conform dispozițiilor art. 35 alin.1 din Anexa la H.G. nr. 1860/2006, beneficiază de drepturile reglementate prin hotărâre și persoanele trimise sau chemate la diferite instructaje sau alte activități în legătură cu sarcinile lor de serviciu.

Potrivit art. 13 din Anexa la această hotărâre, personalul autorităților și instituțiilor publice, delegat sau detașat de conducerea acestora să îndeplinească anumite sarcini de serviciu în localități situate la distanțe mai mari de 5 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă, are dreptul la decontarea cheltuielilor de transport dus-întors.

Conform art. 26 alin.1 din Anexa la aceeași hotărâre, persoana trimisă în delegare într-o localitate situată la o distanță mai mare de 50 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă și în care nu se poate înapoia la sfârșitul zilei de lucru are dreptul la decontarea cheltuielilor de cazare efectuate, pe baza documentelor justificative, în cazul cazării în structurile de primire turistice, pentru o cameră cu pat individual sau, în cazul în care unitatea nu dispune de o astfel de cameră, pentru o cameră cu două paturi, a căror clasificare este de maximum 3 stele sau flori.

În temeiul dispozițiilor art. 9 din Anexa la aceeași hotărâre, persoana aflată în delegare sau detașare într-o localitate situată la o distanță mai mare de 5 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă primește o indemnizație zilnică de delegare sau de detașare de 13 lei, indiferent de funcția pe care o îndeplinește și de autoritatea sau instituția publică în care își desfășoară activitatea.

Conform art. 44 din hotărâre, cheltuielile de delegare se suportă, de regulă, de cât unitatea din care face parte persoana.

S-a mai reținut că H.G. nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor prevede, la art. 7, că angajatorii sunt obligați să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății lucrătorilor, aceștia nefiind implicați în niciun fel în costurile aferente supravegherii medicale profilactice specifice riscurilor profesionale.

Art. 8 al aceluiași act normativ prevede, la alin.1, că serviciile medicale profilactice prin care se asigură supravegherea sănătății lucrătorilor sunt: examenul medical la angajarea în muncă, de adaptare, periodic, la reluarea activității promovarea sănătății la locul de muncă. Alin. 4 al aceluiași articol prevede că testarea

psihologică a aptitudinilor în muncă se face potrivit prevederilor anexei nr. 1 la hotărâre.

Având în vedere faptul că drepturile bănești în sumă de 846,06 lei, solicitate de reclamante prin acțiune fac parte din costurile aferente supravegherii medicale profilactice, care cad în exclusivitate în sarcina angajatorilor, potrivit dispozițiilor enunțate anterior, s-a reținut că acțiunea este întemeiată, și a fost admisă.

Pentru acoperirea integrală a prejudiciului suferit de către reclamante prin nedecontarea în termen legal a acestor cheltuieli, a fost admis și capătul de cerere prin care acestea solicită actualizarea acestei sume în raport cu indicele de inflație la data plății efective.

În ceea ce privește excepția lipsei calității procesuale a Ministerul Economiei și Finanțelor, instanța a respins-o, având în vedere prevederile H.G. nr. 83/2005 și ale Legii nr. 304/2004, care stipulează că activitatea instanțelor este finanțată de la bugetul de stat, pârâtul coordonând acțiunile privind sistemul bugetar.

Față de aceste prevederi legale, urmează a fost admisă și cererea de obligare a pârâtului Ministerul Economiei și Finanțelor să aloce fondurile necesare plății drepturilor bănești dispuse prin hotărâre.

Împotriva acestei sentințe au declarat recurs pârâtii Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești și Ministerul Finanțelor Publice, considerând-o nelegală și netemeinică, prin prisma disp. art. 304 pct. 9 și 304¹ Cod procedură civilă.

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești a invocat faptul că, din analiza dispozițiilor art. 17 din O.U.G. nr. 27/2006, art. 1 alin. 1 din H.G. nr. 1860/2006, precum și a dispozițiilor Codului muncii referitoare la delegare rezultă că delegarea presupune exercitarea temporară a atribuțiilor de serviciu în afara locului de muncă or, participarea asistenților judiciari la examenul medical în vederea numirii ca asistent judiciar pentru o nouă perioadă reprezintă o opțiune privind cariera persoanelor respective, neavând legătură cu îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Ca atare, nefiind vorba de delegare, instanța trebuia să constate că nu există temeii legal pentru suportarea de către angajator a cheltuielilor pe care le achită în mod obișnuit în cazul în care salariatul este desemnat să desfășoare activitate în altă localitate, respectiv diurnă și transport.

Dacă pentru decontarea serviciilor medicale, temeiul pretențiilor se regăsește în cuprinsul H.G. nr. 355/2007 – potrivit cu care „angajatorii sunt obligați să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății lucrătorilor, aceștia nefiind implicați în nici un fel în costurile aferente supravegherii medicale profilactice specifice riscurilor profesionale”, iar „serviciile medicale profilactice prin care se asigură supravegherea sănătății lucrătorilor sunt: examenul medical la angajarea în muncă, de adaptare, periodic, la reluarea activității, promovarea sănătății la locul de muncă” (art. 7 și 8) – pentru decontarea cheltuielilor cu cazarea nu există temeii legal.

H.G. nr. 1860/2006 reținută de instanța de fond ca reprezentând justificarea soluției de admitere a pretențiilor privind decontarea transportului și a cheltuielilor ocazionate cu cazarea nu este aplicabilă în situația intimatelor-reclamante, acest act normativ făcând referire la drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului. Potrivit art. 1 alin. 1 „Drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice, indiferent de finanțarea acestora, pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării în cadrul localității, în interesul serviciului, se stabilesc potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre”.

Prin urmare, s-a considerat în mod greșit faptul că intimatele-reclamante s-au aflat în situația delegării, precum și faptul că acestora le sunt aplicabile disp. H.G. nr. 1860/2006, apreciindu-se în consecință în mod greșit că intimatele-reclamante sunt îndreptățite la diurnă și la decontarea cheltuielilor cu cazarea.

Ministerul Finanțelor Publice a reiterat excepția lipsei calității sale procesuale pasive, susținând că reprezintă Statul ca subiect de drepturi și obligații în fața organelor de justiție, precum și în alte situații în care participă în mod nemijlocit, în nume propriu, în raporturi juridice civile, numai dacă legea nu stabilește în acest scop un alt organ (H.G. nr. 386/2007).

În cazul de față, raportul de drept procesual se poate lega valabil numai între titularii dreptului ce rezultă din raportul de drept material dedus judecății, concretizat în drepturi salariale. Împrejurarea că sumele respective pot fi virate din bugetul de stat, iar Ministerul Finanțelor Publice are competența de a coordona responsabilitatea Guvernului cu privire la sistemul bugetar, nu este de natură să confere acestuia calitatea procesuală pasivă în cauză.

Astfel, pe de o parte, neexistând raporturi juridice (civile, de muncă, etc.) între instituția recurentă și reclamantă, nu exista dovezi privind calitatea sa procesuală pasivă.

De asemenea, pentru conturarea calității procesuale pasive, în conformitate cu disp. art. 47 alin. 4 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice creditele bugetare aprobate unui ordonator principal de credite prin legea bugetară anuală, nu pot fi utilizate pentru finanțarea altui ordonator principal de credite.

În consecință, Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de ordonator principal de credite, nu are posibilitatea asigurării fondurilor necesare unui alt ordonator principal de credite pentru plata drepturilor salariale ale angajaților proprii. Ordonatorul principal de credite nu a solicitat deschiderea de credite necesare pentru efectuarea plăților solicitate în prezenta acțiune, sens în care Ministerul Finanțelor Publice nu poate fi obligat să aloce fonduri în vederea efectuării plăților pretinse.

Intimatele au formulat întâmpinare, prin care au solicitat respingerea recursurilor.

Analizând actele și lucrările dosarului în raport de criticile formulate de recurenți și dispozițiile legale incidente, Curtea constată că recursurile sunt nefondate.

Din dispozițiile art. 17 din O.U.G. nr. 27/2006, art. 1 alin. 1 din H.G. nr. 1860/2006 și art. 42 și următoarele din Codul muncii referitoare la delegare, Curtea reține că delegarea presupune exercitarea temporară a atribuțiilor de serviciu în afara locului de muncă și nu poate fi confundată cu deplasarea și participarea la o selecție necesară pentru reînnoirea unui mandat, aceasta fiind o opțiune personală, identică cu cea a oricărui alt candidat, iar interesul Tribunalului Iași nu viza persoana reclamantelor astfel încât acestea să fie îndreptățite la decontarea de către angajator a cheltuielilor de transport, cazare și indemnizație de deplasare.

Însă, ordinele de deplasare emise reclamantelor-intimate de către Tribunalul Iași atestă că acestea au fost delegate în perioada 24.06.2008-26.06.2008 pentru examinare psihologică și medicală la Penitenciarul Rahova și Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu al Ministerului Justiției din București.

Prin decizia nr. 639/02.06.2009 pronunțată de Curtea de Apel Iași în dosarul nr. 409/99/2009, s-au respins recursurile formulate de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești și Curtea de Apel Iași și s-au menținut dispozițiile sentinței recurate, prin care pârâții Ministerul Justiției, Curtea de Apel Iași și Tribunalul Iași au fost obligați să deconteze reclamantei cheltuielile prilejuite de reînnoirea mandatului de asistent judiciar,

conform ordinului de deplasare emis de tribunal, sumă actualizată în raport de indicele de inflație la data plății efective.

Pentru a se pronunța această soluție, s-a reținut că reclamanta îndeplinea, la data emiterii ordinului de deplasare, funcția de asistent judiciar în cadrul Tribunalului Iași, cel de-al doilea mandat al acesteia în cadrul aceleiași instanțe expirând abia la data de 01.07.2008.

Conform dispozițiilor art. 110 din Legea nr.304/2004, asistenții judiciari sunt numiți de Ministrul Justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, pe o perioadă de 5 ani, dintre persoanele cu o vechime în funcții juridice de cel puțin 5 ani și care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) au cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) sunt licențiate în drept și dovedesc o pregătire teoretică corespunzătoare;
- c) nu au antecedente penale, nu au cazier fiscal și se bucură de o bună reputație;
- d) cunosc limba română;
- e) sunt apte, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției.

Condițiile de delegare, detașare și transfer a asistenților judiciari au fost stabilite prin H.G. nr. 616 din 23 iunie 2005 privind condițiile, procedura de selecție și de propunere de Consiliul Economic și Social a candidaților pentru a fi numiți ca asistenți judiciari de ministrul justiției, precum și condițiile de delegare, detașare și transfer ale asistenților judiciari.

Potrivit art.8 alin.1 din această hotărâre, plenul Consiliului Economic și Social transmite Ministerului Justiției hotărârea sa în privința candidaților propuși, în vederea numirii asistenților judiciari.

Pentru numirea în funcția de asistent judiciar, candidații selectați trebuie să participe la examinarea medicală și testarea psihologică care, astfel cum rezultă din înscrisurile depuse la dosar și cum a precizat chiar Ministerul Justiției, s-au efectuat în mod obligatoriu la București.

Prin cererile formulate la data de 07.07.2008, reclamanta a solicitat instanței decontarea cheltuielilor de cazare, transport, a contravalorii investigațiilor medicale și a taxei pentru testarea psihologică.

Deși prin adresele nr.75557 și nr.80587/16.07.2008 Ministerul Justiției a precizat că, potrivit dispozițiilor art.7 și 8 alin.1 din H.G. nr.355/2007, reclamanta este îndreptățită la decontarea costului examinărilor medicale și a cheltuielilor de transport accesorii acestora, tribunalul nu a soluționat în mod favorabil cererea acesteia, motiv pentru care a fost formulată prezenta acțiune.

Prin înscrisurile depuse la dosar, reclamanta a dovedit cheltuielile de transport și cazare prilejuite de deplasarea la București, conform ordinului de deplasare prin care conducerea instanței, potrivit Cap.I.art.1 din anexa la H.G. nr.1860/2006, a dispus în scris delegarea acesteia în vederea examinării medicale și testării psihologice.

Acest ordin este legal emis pentru o persoană care se afla în activitate la data delegării, fiind în raporturi de muncă atipice cu Tribunalul Iași și care s-a deplasat la București, deopotrivă pentru interesul său, cât și cel al instanței.

Potrivit dispozițiilor art. 55 alin.1 din Legea nr.304/2004, completul pentru soluționarea în primă instanță a cauzelor privind conflictele de muncă și asigurări sociale se constituie din doi judecători și doi asistenți judiciar, astfel încât nu se pot reține susținerile părților potrivit cărora tribunalul nu avea niciun interes în reinvestirea reclamantei pe funcția de asistent judiciar.

De altfel, aceste susțineri sunt contrazise chiar de ordinul de deplasare emis de conducerea tribunalului, care a considerat, la momentul delegării reclamantei, că este în

interesul instanței ca aceasta să participe la examinarea medicală în vederea reinvestirii pe funcția de asistent judiciar.

Acest ordin de deplasare nu a fost anulat și poartă viza și ștampila conducătorului unității la care reclamanta s-a deplasat, cu indicarea datei și orei sosirii și a plecării, potrivit dispozițiilor art.46 din H.G. nr.1860/2006.

Potrivit dispozițiilor art.44 alin.2 din Codul muncii, salariatul delegat are dreptul la plata cheltuielilor de transport și cazare, precum și la o indemnizație de delegare, în condițiile prevăzute de lege sau de contractul colectiv de muncă aplicabil.

În speță, drepturile la care este îndreptățită reclamanta pe perioada delegării sunt cele prevăzute de H.G. nr.1860/2006 și H.G. nr.355/2007.

S-a mai reținut că, potrivit disp.art.35 alin.1 din Anexa la H.G. nr.1860/2006, beneficiază de drepturile reglementate prin hotărâre și persoanele trimise sau chemate la diferite instructaje sau alte activități în legătură cu sarcinile lor de serviciu.

Potrivit art.13 din Anexa la această hotărâre, personalul autorităților și instituțiilor publice, delegat sau detașat de conducerea acestora să îndeplinească anumite sarcini de serviciu în localități situate la distanțe mai mari de 5 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă, are dreptul la decontarea cheltuielilor de transport dus-întors, după cum urmează:

- a) cu avionul, pe orice distanță, clasa economică;
- b) cu orice fel de tren, după tariful clasei a II-a, pe distanțe de până la 300 km, și după tariful clasei I, pe distanțe mai mari de 300 km;
- c) cu navele de călători, după tariful clasei I;
- d) cu mijloace de transport auto și transport în comun, după tarifele stabilite pentru aceste mijloace;
- e) cu mijloace de transport auto ale unităților, dacă acestea au asemenea posibilități, cu încadrarea în consumurile lunare de combustibil, stabilite potrivit legii;
- f) cu autoturismul proprietate personală.

Conform art. 26 alin.1 din Anexa la aceeași hotărâre, persoana trimisă în delegare într-o localitate situată la o distanță mai mare de 50 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă și în care nu se poate înapoia la sfârșitul zilei de lucru are dreptul la decontarea cheltuielilor de cazare efectuate, pe baza documentelor justificative, în cazul cazării în structurile de primire turistice, pentru o cameră cu pat individual sau, în cazul în care unitatea nu dispune de o astfel de cameră, pentru o cameră cu două paturi, a căror clasificare este de maximum 3 stele sau flori.

În temeiul dispozițiilor art. 9 din Anexa la aceeași hotărâre, persoana aflată în delegare sau detașare într-o localitate situată la o distanță mai mare de 5 km de localitatea în care își are locul permanent de muncă primește o indemnizație zilnică de delegare sau de detașare de 13 lei, indiferent de funcția pe care o îndeplinește și de autoritatea sau instituția publică în care își desfășoară activitatea.

Conform art.44 din hotărâre, cheltuielile de delegare se suportă, de regulă, de unitatea din care face parte persoana.

S-a mai reținut că H.G. nr.355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor prevede, la art.7, că angajatorii sunt obligați să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății lucrătorilor, aceștia nefiind implicați în niciun fel în costurile aferente supravegherii medicale profilactice specifice riscurilor profesionale.

Art.8 al aceluiași act normativ prevede, la alin.1, că serviciile medicale profilactice prin care se asigura supravegherea sănătății lucrătorilor sunt: examenul medical la angajarea în munca, de adaptare, periodic, la reluarea activității, promovarea sănătății la

locul de muncă. Alin.4 al aceluiași articol prevede că testarea psihologică a aptitudinilor în munca se face potrivit prevederilor anexei nr. 1 la hotărâre.

Având în vedere faptul că drepturile bănești solicitate de reclamantă prin acțiune fac parte din costurile aferente supravegherii medicale profilactice, care cad în exclusivitate în sarcina angajatorilor, potrivit dispozițiilor enunțate anterior, în mod corect prima instanță a reținut că acțiunea formulată de reclamantă este întemeiată.

3. Medic rezident. Nerespectarea obligației contractuale de a lucra în cadrul spitalului cel puțin cinci ani după terminarea rezidențiatului. Daune penalizatoare stabilite anticipat, prin act adițional la contract, pentru neexecutarea acestei obligații

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 347 din 10 aprilie 2009

Prin decizia nr.347/10.04.2009 pronunțată de Curtea de Apel Iași, în dosarul nr.3774/89/2007, s-a reținut că, deși recurenta susține că raporturile sale contractuale s-au născut după intrarea în vigoare a O.U.G. 58/2001, din înscrisurile depuse la dosar rezultă, fără putință de tăgadă, că la momentul încheierii contractului de muncă nr. 891 din 1.02.2001 cu reclamantul Spitalul de Adulți Bârlad, în vigoare era O.U.G. 259/2000.

Sub prevederile acestui act normativ a fost încheiat și actul adițional la contractul individual de muncă, încheiat la 31.01.2001, cu respectarea întocmai a dispozițiilor art. 3 alin. 3.

Faptul că ulterior, după absolvirea rezidențiatului de recurentă, a intrat în vigoare O.U.G. nr. 58/2001, care a abrogat dispozițiile O.U.G. 259/2000, nu înseamnă că actele încheiate sub imperiul vechii ordonanțe sunt nelegale, cu atât mai mult cu cât și prin noul act normativ sunt reluate dispozițiile criticate de recurentă .

Astfel și O.U.G. nr. 58/2001, prin art. 3 alin. 4, 5 și 6, reglementează situația medicilor rezidenți după cum urmează:

Alin. 4 prevede că medicii rezidenți, care ocupă prin concurs posturile pentru care se organizează rezidențiat în condițiile alin. 1 și 2 din art. 3, încheie contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată cu unitatea sanitară care a solicitat postul respectiv.

Alin. 5 menționează că „după obținerea titlului de specialist, aceștia sunt obligați să lucreze la unitatea sanitară cu care au încheiat contractul de muncă, cel puțin un număr de ani egal cu durata finanțării rezidențiatului în specialitatea pentru care s-a scos postul la concurs”.

Alin. 6 prevede că „ocuparea unui alt post decât cel pentru care au fost confirmați ca rezidenți se poate face numai după îndeplinirea obligației prevăzute la alin. 5”.

Faptul că în noul act normativ nu a mai fost cuantificată sancțiunea nerespectării obligațiilor impuse prin art. 5 alin. 4, 5 și 6 nu poate conduce la concluzia că obligația asumată legal prin actul adițional la contractul de muncă, nu ar mai fi legală. Aceasta, întrucât potrivit art. 969 Cod civil „convențiile legal făcute au putere de lege între părți”.

Și cum potrivit art. 295 Codul Munci dispozițiile acestui cod se întregesc și cu celelalte dispoziții din legislația civilă, Curtea urmează să constate că atâta timp cât obligația asumată prin actul adițional la contractul de muncă al recurentei nu a contravenit nici unei norme legale, ci dimpotrivă, a fost încheiat tocmai în baza unei astfel de norme (art. 3 alin. 3 din O.U.G. 259/2000) el trebuie să fie îndeplinit cu bunăcredință, așa cum părțile în mod legal au convenit.

Curtea nu poate primi nici susținerile recurentei potrivit cărora dispozițiile art. 3 alin. 4 din O.U.G. 259/2000 și care au fost preluate de art. 3 alin. 6 din O.U.G. 58/2001, ar contraveni art. 52 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, fiind o limitare adusă libertății prevăzute de art. 15 alin. 2 din aceeași Cartă, întrucât în cauză dispozițiile menționate invocate nu aduc nici o atingere libertății fiecărui cetățean de a-și căuta un loc de muncă.

S-a mai reținut că dispozițiile O.U.G. 259/2000 nu prevăd o interdicție pentru recurentă de a-și căuta un alt loc de muncă. Ele reglementează doar posibilitatea ca investițiile făcute de Ministerul Sănătății la propunerea și solicitarea unității sanitare reclamante de a scoate postul la concurs și de a-și specializa în acest fel un medic, să poată fi materializată, în sensul ca unitatea să beneficieze de serviciile unui medic specialist.

Nimic nu o împiedica pe recurentă să își găsească un alt loc de muncă, caz în care însă, așa cum a reținut și Curtea Constituțională, aceasta este datoare să plătească celui datorită căruia a putut să se specializeze, o despăgubire pentru faptul că, deși a scos un post la concurs pentru a avea un medic specialist, solicitând în acest fel Ministerului Sănătății să formeze un astfel de specialist, rămâne după perioada de școlarizare fără personalul necesar.

Curtea a apreciat că soluția pronunțată de instanța de fond, de obligare a pârâtei G.A.M. la plata sumei de 45360 lei către reclamant, cu titlu de daune materiale, reprezentând suma echivalentă a 36 salarii medii pe economie, este nu numai legală, dar și morală.

S-a mai reținut că hotărârea este legală, nu numai pentru faptul că obligația asumată a fost prevăzută de legiuitor în O.G. 259/2000, ci și pentru faptul că recurenta, cu bunăștiință a acceptat să încheie un act adițional la contractul individual de muncă, asumându-și obligația din acest act conform art. 969 Cod civil.

Pentru aceste considerente, Curtea a respins recursul pârâtei G.A.M. și a menținut ca legală și temeinică sentința 1385 din 13.11.2008 a Tribunalului Vaslui.

4. Indemnizație de conducere aferentă funcției de conducător al compartimentului informatic din cadrul instanțelor judecătorești

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 469 din 28 aprilie 2009

Prin decizia nr.469/28.04.2009, pronunțată în dosarul nr.0642/45/2008, s-a reținut, în opinia majoritară, că judecătorii fondului au interpretat greșit dispozițiile deciziei nr.82/2008 a angajatorului Curtea de Apel Iași, în sensul unei modificări unilaterale a contractului de muncă al reclamantului sub aspectul funcției și a salariului.

Este neîndoielnic că expresia cea mai elocventă a stabilității în muncă, garanție a apărării intereselor salariaților, o constituie, reglementarea prin lege a condițiilor în care poate avea loc modificarea și încetarea raporturilor juridice de muncă. Trecerea dintr-o funcție de conducere în alta inferioară, de execuție, prin actul unilateral al angajatorului, constituie de principiu, o modificare nelegală a contractului.

În speță, însă, nu s-a produs o schimbare a funcției, ci doar a salariului, însă nu în defavoarea salariatului, ci dimpotrivă.

Intimatul-reclamant se află în continuare, în exercițiul funcției de conducere a compartimentului de specialitate informatică de la nivelul curții de apel, așa cum a fost numit prin decizia nr.128/19.05.2005, începând cu data de 18.05.2005, pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reinvestirii.

Decizia nr. 82/21.05.2008 a Curții de Apel Iași nu poate fi interpretată în sensul modificării felului muncii, din funcție de conducere în funcție de execuție. Aceasta a fost dată, exclusiv, în considerarea aplicării dispozițiilor Legii 97/2008 de aprobare a O.U.G. nr.100/2007, în sensul stabilirii salariilor de bază pentru specialiștii I.T.

Funcția de conducere a compartimentului informatic a continuat să existe, în persoana intimatului-reclamant, dat fiind faptul că dispozițiile art.49 și 147 din Hotărârea 387/2005 a Consiliului Superior al Magistraturii, pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, sunt în vigoare.

În privința funcției de conducere nu se pune problema unui conflict între dispozițiile Legii nr.97/2008 și ale Hotărârii C.S.M. nr.387/2005, pentru a se aprecia asupra forței juridice a dispozițiilor dintre cele două acte normative. Aceasta deoarece, în timp ce Hotărârea C.S.M. nr.387/2005 vizează doar aspectele organizatorice, Legea nr.97/2008 are în vedere exclusiv salarizarea, fără a afecta în vreun fel modul de organizare a funcțiilor de la nivelul instanțelor și parchetelor, în domeniul informatic.

Existența funcției de conducere este confirmată și de Ordinul nr. 1483/C emis la data de 28.05.2008 de Ministrul Justiției, în care se menționează la art.2 că: „Fișa postului pentru fiecare specialist IT se stabilește de președinte instanței, la propunerea conducătorului compartimentului informatic al curții de apel sau tribunalului, după caz, în concordanță cu atribuțiile prevăzute în fișa postului standard, aprobată prin prezentul Ordin”. Specialiștii IT continuă să fie în subordinea profesională a Direcției de Exploatare a Tehnologiei Informatice din cadrul Ministerului Justiției, conform art. 118 alin. 4 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, actualizată, și art. 41 din Legea nr. 567/2004 actualizată, așa cum s-a reținut de altfel și în hotărârea recurată.

Exercitarea funcției de conducere a compartimentului informatic nu este însă subordonată menținerii beneficiului unei prestații suplimentare, sub forma indemnizației de conducere.

În acest sens, jurisprudența internațională recunoaște statelor membre o largă marjă de apreciere și de dispunere asupra politicii de recrutare a salariaților și a stabilirii beneficiilor salariale, cu singura condiție a respectării principiului egalității. Or, în privința salarizării specialiștilor IT, Legea nr.97/2008 nu induce discriminări.

Pentru a concluziona în acest fel, Curtea a avut în vedere scopul Legii nr.97/2008, act normativ care nu poate fi analizat decât în corelație cu Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, pe care o modifică și o completează, cu dispozițiile O.G. nr.8/2007 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului auxiliar de specialitate și a personalului conex și cu dispozițiile O.G.72/2006, anexa A nr.crt.25-28.

Potrivit notei de fundamentare a Legii nr.97/2008 de aprobare a O.U.G. nr.100/2007, scopul legii a fost acela de reformare a salarizării personalului calificat din domeniul informatic, salarizare care să conducă la menținerea personalului competent, actual, urmărindu-se ca aceasta să fie similară categoriei corespunzătoare de personal din cadrul Direcției Naționale Anticorupție (înalți specialiști în tehnologia informației).

În acest sens, art.I pct.16 din Legea nr.97/2008 prevede că: „**Salariul de bază** pentru specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și al Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, **precum și pentru specialiștii în domeniul informatic** din aparatul propriu al Ministerului Justiției, al Consiliului Superior al Magistraturii, al Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Parchetului de pe lângă Înalta

Curte de Casație și Justiție, **precum și de la instanțe și parchete se stabilește potrivit nr. crt. 28 de la lit. A din anexă**, cu excepția situației în care, la data intrării în vigoare a legii de aprobare a prezentei ordonanțe de urgență, beneficiază de un salariu de bază mai mare. Specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și specialiștii în domeniul informatic din aparatul propriu al Ministerului Justiției, al Consiliului Superior al Magistraturii, al Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție beneficiază și de celelalte drepturi salariale prevăzute de lege pentru categoria profesională din care fac parte, după caz. Specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism beneficiază și de prevederile art. 23.”

Prin urmare, salarizarea **tuturor specialiștilor în domeniul informatic, de la instanțe și parchete** se face după un principiu unic, al aplicării valorii de referință sectorială, determinată prin lege, la un coeficient unic de multiplicare, de 13,500 (crt. 28 de la lit. A din anexa la O.G. nr.27/2006. Dacă legiuitorul ar fi avut în intenție ca specialiștilor IT cu funcție de conducere să le acorde un supliment salarial corespunzător acestuia ar fi făcut trimitere la coeficientul de multiplicare corespunzător uneia dintre funcțiile de conducere din anexa A nr.crt.25-27.

Cu alte cuvinte, s-a avut în vedere că, pentru specialiștii din domeniul informatic, atât pentru cei cu funcții de conducere cât și pentru cei cu funcții de execuție să se stabilească un salariu unic de bază, sens în care nu s-a mai prevăzut distinct sporul, indemnizația pentru funcție de conducere.

S-a mai reținut că indemnizația pentru funcția de conducere prevăzută de art.4, lit.B nr.crt.3 din O.G. nr.8/2007, de 20%, aplicabilă grefierilor, grefierilor statisticieni, grefierilor documentariști, grefierilor arhivari și grefierilor registratori, nu este aplicabilă și specialiștilor IT cu funcție de conducere, deși fac parte din aceeași categorie a personalului auxiliar de specialitate, conform art.3 din Legea 567/2004.

Aceasta, deoarece art.I pct.16 din Legea nr.97/2008, de aprobare a OUG nr.100/2007 ce a reglementat salarizarea specialiștilor IT, prevede imperativ că **de celelalte drepturi salariale prevăzute de lege pentru categoria profesională din care fac parte beneficiază doar** “specialiștii în domeniul informatic din aparatul propriu al Ministerului Justiției, al Consiliului Superior al Magistraturii, al Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”, **nefiind nominalizați cei de la instanțe și parchete.**

Că aceasta a fost intenția, de a nu mai reglementa distinct o indemnizație de conducere pentru specialiștii IT, rezultă și din corelarea pct.16 al Legii nr.97/2008, cu pct.14 al aceluiași act normativ, care, **abrogă alin.2 al art.60** din Legea nr.567/2008, articol care avea următorul cuprins “Informaticienii cu funcții de execuție și funcții de conducere beneficiază de prevederile privind salarizarea și celelalte drepturi corespunzătoare grefierilor cu studii superioare cu funcții de execuție și de conducere”.

În plus, s-a mai reținut că salariile personalului bugetar sunt prestabilite prin acte normative, astfel încât orice modificare intervenită în cuantumul acestora nu poate fi apreciată ca o modificare unilaterală, în sensul Codului muncii.

Pentru aceste considerente, Curtea a admis recursul, a modificat în tot sentința și a respins acțiunea formulată de reclamantul S.A. în contradictoriu cu pârâta Curtea de Apel Iași.

5. Indemnizație de conducere aferentă funcției de conducător al compartimentului informatic din cadrul instanțelor judecătorești

Prin decizia nr.490/05.05.2009, pronunțată în dosarul nr.0655/45/2008, Curtea a menținut sentința civilă nr. 72 din 14.10.2008, prin care s-a admis acțiunea formulată de reclamantul C.Ș., pârâta fiind obligată la plata indemnizației de conducere aferente funcției de conducător al compartimentului informatic începând cu data de 18.04.2008 și în continuare, până la încetarea mandatului în această funcție de conducere, precum și a salariului de merit acordat pentru acest an.

Pentru a se pronunța această soluție s-au reținut următoarele:

Conform art. 3 din Legea nr. 567/2004, modificat de art. I pct.14 din **Legea nr. 97 din 2008** privind aprobarea O.U.G. nr.100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea este format din grefieri, grefieri statisticieni, grefieri documentariști, grefieri arhivari, grefieri registratori **și specialiști IT**.

Ca atare, este fără echivoc faptul că, odată cu redenumirea funcției, prin OG nr. 100/2007 s-a modificat doar criteriul de raportare al salariului de bază, funcția de specialist I.T. făcând parte, în continuare, din categoria personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor. De altfel, chiar textul de lege invocat de recurentă, respectiv pct.16 al art.I din Legea nr.97/2008 statuează prin teza a doua că: „specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și ai Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și specialiștii în domeniul informatic din aparatul propriu al Ministerului Justiției, al Consiliului Superior al Magistraturii, al Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție **beneficiază și de celelalte drepturi salariale prevăzute de lege pentru categoria profesională din care fac parte, după caz.**”

Ori, nu se poate susține ca atât timp cât felul muncii nu s-a schimbat, aceasta fiind chiar afirmația recurente, deci atribuțiile reclamantului-intimat au rămas aceleași, salariatul exercitând **efectiv** în continuare funcția de conducător al compartimentului informatic în cadrul tribunalului, salariul acestuia poate fi practic diminuat, prin eliminarea indemnizației de conducere prevăzută de art.4 din OG nr.8/2007.

În același sens, nu poate fi primit nici punctul de vedere al Ministerului Justiției, invocat prin motivele de recurs de Curtea de Apel Iași și exprimat prin adresa nr.48092/2008, conform căreia interpretarea dispozițiilor Legii nr.97/2008 are consecința remunerării unui informatician-șef cu un salariu egal cu al unui informatician cu funcție de execuție.

Pentru aceleași argumente, Curtea a reținut că reclamantului-intimat C.S. îi sunt în continuare aplicabile și dispozițiile art.14 din OG nr.8/2007 care reglementează acordarea salariului de merit pentru personalul auxiliar, așa cum corect a reținut și instanța de fond prin sentința recurată.

Deși atât recurenta Curtea de Apel Iași, cât și Ministerul Justiției au considerat că nici acesta nu mai poate fi acordat specialiștilor IT, Curtea a reținut că, din moment ce prin Legea nr.97/2008 nu a avut loc o desființare expresă a funcțiilor de conducere și nici nu au fost modificate dispozițiile legale ce prevăd acordarea salariului de merit, ci, dimpotrivă s-a menționat că specialiștii din domeniul informatic **păstrează în continuare toate drepturile legale ale categoriei personalului auxiliar**, reclamantul-intimat este îndreptățit la acordarea acestuia.

Este reală susținerea recurente conform căreia o lege primează unui ordin al ministrului, în speță Ordinului Ministrului Justiției nr.1483/C/2008, însă nu se poate considera că acest act administrativ a fundamentat soluția primei instanțe. Instanța de fond

și-a argumentat hotărârea pe dispozițiile Codului muncii, ale Legii nr.567/2004 republicată, ale OG nr.8/2007, ale Legii nr.97/2008, subliniind doar că însuși ordinul ce a aprobat fișa postului pentru specialiștii IT, emis la două zile după decizia contestată, face vorbire de **conducătorii compartimentelor informatice ale tribunalelor și curților de apel.**

6. Termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare prevăzut de dispozițiile art.268 al.1 din Codul muncii

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 323 din 7 aprilie 2009

Prin decizia nr.323/07.04.2009, pronunțată în dosarul nr.5239/99/2008, Curtea a reținut că în mod greșit prima instanță a constatat că decizia de concediere contestată în cauză, ar fi fost emisă cu încălcarea dispozițiilor art.268 al.1 din Codul muncii, care prevăd că angajatorul dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în formă scrisă, în termen de 30 zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei.

Astfel cum s-a precizat în doctrina de specialitate și în practica judiciară, ambele termene prevăzute de aceste dispoziții legale sunt de prescripție a răspunderii disciplinare.

În ceea ce privește primul termen, de 30 de zile calendaristice de la data la care reprezentantul angajatorului abilitat să aplice sancțiunea a luat cunoștință despre săvârșirea abaterii, se reține că acesta curge de la data înregistrării referatului nr.609/2008 la societate.

Cât privește termenul de 6 luni de la data săvârșirii faptei, se reține că în mod eronat prima instanță a considerat ca moment al săvârșirii faptei de absență nemotivată de la serviciu data de 25.04.2007, când intimata a început de fapt să lipsească de la serviciu, neluând în considerare faptul că aceasta a continuat să absenteze de la locul de muncă până la data concedierii sale la data de 11.06.2008.

Mai mult decât atât, în această perioadă contestatoarea-intimată a investit Tribunalul Iași cu soluționarea unei acțiuni având ca obiect reprimirea acesteia de recurentă la locul de muncă, invocând faptul că, la data când s-a prezentat la serviciu a constat că lipsește logistica aferentă postului.

Prin hotărâre irevocabilă, a fost respinsă această acțiune, reținându-se că dreptul reclamantei de a-și desfășura activitatea nu a fost niciodată îngreunat; faptul că unitatea a schimbat biroul în care aceasta urma să își desfășoare activitatea nu echivalează cu o împiedicare a reclamantei de a veni la locul de muncă.

Prin aceeași hotărâre s-a reținut că, la interogatoriul luat în instanță, reclamanta a recunoscut faptul că, începând cu data de 25.04.2007, aceasta nu s-a mai prezentat la serviciu și nu și-a justificat absența.

Împotriva acestei sentințe civile a formulat recurs reclamanta, iar Curtea de Apel Iași, prin decizia nr.165/28.03.2008, a respins acest recurs, reținând că simpla mutare a biroului acesteia de la etajul doi al clădirii, la demisol, nu echivalează cu desființarea postului sau a contractului. Este la latitudinea angajatorului ca, pentru buna desfășurare a activității salariaților, să efectueze modificări organizatorice administrative. Noțiunea de schimbare a locului de muncă prevăzută de art. 41 (3) lit. b) Codul muncii nu se referă la mutarea salariatului în alt birou și nici chiar la mutarea la o altă secție ori la un alt sediu secundar al angajatorului, efectuarea unilaterală a acestor modificări fiind prerogativa exclusivă a angajatorului.

În ceea ce privește refuzul societății de a o primi pe reclamantă la serviciu prin blocarea cardului de acces, din coroborarea înscrisurilor cu răspunsurile la interogatoriu ale

părților, Curtea a reținut că, începând cu data de 25 aprilie 2007, reclamanta-recurentă a fost cea care nu s-a mai prezentat la serviciu, fără justificare, chiar în condițiile în care angajatorul, prin adresele nr. 116/2 mai 2007 și nr. 126/8 mai 2007 i-a solicitat prezența la locul de muncă.

Prin decizia nr.71/1999, Curtea Constituțională a reținut că termenele de prescripție a răspunderii disciplinare sunt garanții indispensabile derulării contractului de muncă, pentru ca drepturile salariatului să nu fie afectate de incertitudine. S-a mai reținut că, în condițiile în care cel în drept să adopte măsura disciplinară ar putea-o amâna, cu rea-credință, la nesfârșit, împiedicându-l pe salariat să obțină în justiție clarificarea situației sale, chiar accesul liber la justiție ar putea fi pus sub semnul îndoielii.

În speță, nu se poate însă reține că adoptarea măsurii disciplinare ar fi fost amânată de angajator, cu rea-credință, situația de incertitudine în care s-au aflat drepturile contestatoarei datorându-se de fapt manifestării de voință a salariatei de a nu se mai prezenta la această societate, după data de 24 aprilie 2007, în vederea prestării muncii și de promova o acțiune în obligarea angajatorului la reprimirea acesteia la locul de muncă, acțiune soluționată irevocabil la data de 28.03.2008.

S-a mai reținut că, având în vedere dispozițiile art.51 alin.2 din Codul muncii și cele statuate în literatura de specialitate, consecința juridică a absențelor nemotivate este întotdeauna suspendarea contractului individual de muncă.

Pentru toate aceste considerente, s-a reținut că în mod greșit prima instanță a admis excepția tardivității emiterii deciziei de concediere.

7. Aplicabilitatea contractului colectiv de muncă unic la nivel de ramură. Art. 21 din Legea 130/1996

Prin Contractul Colectiv de Muncă încheiat la nivel național, părțile stabilesc ramurile de activitate ale economiei naționale și criteriile potrivit cărora unitățile fac parte din aceste ramuri, pe baza avizului consultativ al Comisiei Naționale pentru Statistică.

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 522 din 12 mai 2009

Prin decizia nr.522/12.05.2009, pronunțată în dosarul nr.135./99/2008, s-a reținut că atât Contractul Colectiv de Muncă Unic la nivelul ramurii de gospodărie comunală, locativă și transporturi locale pe anii 2005-2006 înregistrat sub nr. 975/11.05.2005, cât și cel pe anii 2007-2010, nu produc efecte față de membrii Sindicatului „D.” din cadrul R.A.T.P.-Iași.

Așa cum se arată și în adresa nr. 29/15.01.2007 a U.R.T.P., aceasta nu a semnat Contractul Colectiv de Muncă unic la nivelul ramurii de gospodărie comunală, locativă și de transport locale, ci Contractul Colectiv de Muncă la nivel de grup de unități din transport local, astfel încât acest din urmă contract este opozabil și aplicabil părților din prezenta cauză.

Potrivit art. 21 din Legea 130/1996, prin Contractul Colectiv de Muncă încheiat la nivel național, părțile stabilesc ramurile de activitate ale economiei naționale și criteriile potrivit cărora unitățile fac parte din aceste ramuri, pe baza avizului consultativ al Comisiei Naționale pentru Statistică.

Ori, atât prin Contractul Colectiv de Muncă Unic la Nivel Național nr. 2001-2005, valabil pentru anii 2005-2006, cât și prin CCMUNN nr. 2895/2006, valabil pentru anii 2007-2010, s-a prevăzut în Anexa 4 pct. 29 că pentru ramura de gospodărie comunală-

locativă, transporturi locale să încheie contracte colective de muncă unitățile având Cod CAEN 41 și 90.

Codul CAEN 90 se referă la unitățile care au ca obiect de activitate eliminarea deșeurilor și a apelor uzate, salubritate și activități similare, iar codul CAEN 41 la unitățile care au ca obiect de activitate captarea, tratarea și distribuția apei.

Cum R.A.T.P.- Iași nu are ca obiect de activitate nici unul din cele prevăzute la codurile CAEN pentru care se pot încheia contracte colective de muncă la nivel de ramură, rezultă că unitatea putea să încheie contract colectiv de muncă la nivel de grup de unități din transportul public local, fără a se putea considera că acest contract trebuia să aibă în vedere clauzele minimale ale Contractului Colectiv de Muncă unic la nivel de ramură.

Conform art. 11 alin. 1 lit. b din Legea 130/1996, clauzele Contractului Colectiv de Muncă produc efecte pentru toți salariații încadrați în grupul de unități pentru care s-a încheiat contractul colectiv de muncă la acest nivel.

Potrivit art. 13 din Legea 130/1996, părțile au obligația să precizeze în fiecare contract colectiv de muncă încheiat la nivel de grup de unități și de ramură de activitate, unitățile în cadrul cărora se aplică clauzele negociate.

Prin contract colectiv de muncă la nivel de grup de unități din transportul public local 2006 -2008 nr. 1586/26.097.2006, se prevede la art. 1 alin. 2 că prevederile contractului se aplică obligatoriu la nivelul unităților din transportul public local, afiliate la Uniunea Română de Transport Public, precum și în unitățile în care Federația Sindicală „T.” și Uniunea Română de Transport Public au membri.

Ori R.A.T.P.- Iași este membră a Uniunii Române de Transport Public.

Mai mult, chiar și Federația Sindicală „T.” a invocat prin întâmpinare faptul că acest contract colectiv de muncă unic la nivelul ramurii de gospodărie comunală, locativă, transporturi locale nu produce efecte decât pentru unitățile prevăzute de codurile CAEN 41 și 90, anexând în acest sens și o adresă din 6.03.2006 a Institutului Național de Statistică.

Ca atare, denumirea ramurii nu se confundă cu unitățile care pot încheia contractul colectiv de muncă la nivel de ramură, și care sunt expres prevăzute în anexa 4 a Contractului colectiv de muncă unic la nivel național.

Față de aceste considerente, reținând că părților din cauză nu le sunt aplicabile clauzele Contractului colectiv de muncă la nivelul ramurii de gospodărie comunală, locativă și transporturi locale, ci doar cele ale Contractului colectiv de muncă la nivel de grup de unități din transportul public local, astfel încât nu este cazul a se proceda la compararea clauzelor mai favorabile, Curtea de Apel a respins ca nefondat recursul declarat de sindicatul reclamant și a menținut sentința primei instanțe.

Prin această sentință, Tribunalul Iași admisesese în parte acțiunea formulată de sindicat, în numele membrilor săi, constatând nulitatea absolută a articolelor 25 alin. 3 teza a II-a, 59 alin. 1 și 4, 82 alin. 2, 85 lit.d) și e) din Contractul colectiv de muncă la nivel de grup de unități din transportul public local pe anii 2006-2008, procedând la compararea prevederilor celor două contracte colective de muncă, dispoziții ce, în lipsa unui recurs al RATP Iași, nu au putut fi însă modificate de instanța de control judiciar, pentru respectarea disp.art.315 alin.4 și art.296 din Codul de procedură civilă, privind neagravarea situației recurentului în propria cale de atac.

Secția de Contencios administrativ și fiscal

1. Contribuabili persoane fizice. Taxe achitate în contul unui fond special. Unitatea fiscală competentă să primească și să rezolve cererea de restituire a taxelor plătite. Structura administrativă care are calitate procesuală pasivă

Raportat la prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor nr. 1820/2003, D.G.F.P. județeană are atributul de a realiza, în mod unitar, strategia și programul Guvernului, în domeniul finanțelor publice și de a aplica politica fiscală a statului, administrației finanțelor publice locale revenindu-i, în mod nemijlocit, activitatea de constatare și stabilire a tuturor categoriilor de taxe și impozite datorate bugetului de stat, aceasta din urmă având așadar și calitate procesuală pasivă în litigiile născute din faptul plății taxei de poluare, ce face obiectul cauzei.

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 212/A din 13 aprilie 2009

Prin sentința pronunțată la data de 26 noiembrie 2008, Tribunalul Iași a admis acțiunea reclamantului, împotriva pârâtei Direcția Generală a Finanțelor Publice, dispunând anularea actului din 21 iulie 2008 și obligând pârâta să restituie reclamantului suma reprezentând taxa de primă înmatriculare achitată de acesta și să plătească dobânda legală, pe motiv că taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, introdusă în Codul fiscal prin Legea nr. 343/2006, sub forma unui nou impozit, încalcă prevederile art. 90 din Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, ratificat de România prin Legea nr. 157/2005.

Împotriva acestei sentințe a introdus recurs pârâta, care a criticat hotărârea primei instanțe pe motiv că nu s-a ținut cont de faptul că procedura de restituire a sumelor achitate în art. 214 ind. 1 – art. 214 ind. 2 din Legea nr. 571/2003 a fost reglementată abia prin O.U.G. nr. 50/2008 și că reclamantul nu a parcurs procedura prevăzută de acest act normativ.

Din oficiu, Curtea a pus în discuția părților excepția lipsei calității procesuale pasive a unității fiscale județene, chemată în judecată, motivat de faptul că neimplicării acesteia în procedura de soluționare a cererii de restituire a taxelor plătite.

Examinând cu prioritate această excepție, Curtea a reținut că suma a cărei restituire se solicită prin acțiune a fost achitată de reclamantul-intimat la Trezorerie, la data de 3 iulie 2008, cu titlu de „taxă de poluare”, dată la care dispozițiile art. 214 ind. 1 – 214 ind. 3 din Legea nr. 571/2003 nu mai erau în vigoare, ca urmare a abrogării lor prin O.U.G. nr. 50/2008.

Raportat la data plății și la natura acesteia, Curtea a apreciat că soluționarea cererii de restituire trebuia să se realizeze în condițiile prevăzute de actul normativ ce guverna raportul fiscal, respectiv în cadrul prescris de art. 10 din O.U.G. nr. 50/2008 și art. 8 din H.G. 686/2008, care stabilesc că: „În cazul contestării taxei plătite – după data de 1 iulie 2008 – contribuabilul va depune o cerere de restituire la organul fiscal competent în

administrarea sa”, restituirea sumelor urmând să se facă din bugetul Fondului pentru Mediu, administrat de Administrația Fondului pentru Mediu.

Din înscrisurile aflate la dosarul cauzei, rezultă că cererea de restituire a fost adresată Administrației Finanțelor Publice a Municipiului și că acest organ este cel care, prin adresa a cărei anulare se cere, a făcut cunoscut contribuabilului condițiile în care se poate asigura restituirea sumei achitate.

Chiar dacă administrațiile finanțelor publice municipale, ca unități fiscale teritoriale, sunt subordonate direcțiilor generale ale finanțelor publice județene, ele au atribuții, sarcini și răspunderi diferite, delimitate prin regulamentele de organizare și funcționare, aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 1820/2003.

În conformitate cu acest act normativ, direcția generală a finanțelor publice județeană are atributul de a realiza, în mod unitar, strategia și programul Guvernului în domeniul finanțelor publice și de a aplica politica fiscală a statului; în timp ce administrația finanțelor publice municipală este unitatea fiscală care asigură, în mod nemijlocit, activitatea de constatare și stabilire a tuturor categoriilor de impozite și taxe datorate bugetului de stat de persoanele fizice și juridice, organizând activitatea de trezorerie privind încasarea veniturilor și efectuarea plăților din bugetul de stat.

Din nici un act normativ ce a reglementat – sau care reglementează în prezent – organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, nu rezultă că direcțiile generale ale finanțelor publice județene sunt implicate în operațiunile de calculare, evidență, vărsare a impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat de contribuabilii persoane fizice sau în operațiuni de natura celor reglementate de art. 117 C.pr.fisc., raporturile fiscale de acest gen privind exclusiv unitatea fiscală teritorială de la nivel de municipiu și pe contribuabilul plătitor al taxei speciale.

Nefiind parte în raportul născut din faptul plății taxei de poluare, care reprezintă de altfel o taxă total diferită de cea care a fost introdusă în Codul fiscal prin Legea nr. 343/2006, pârâta-recurentă nu are a răspunde față de contribuabil, de modul în care Administrația Finanțelor Publice a Municipiului a soluționat cererea de restituire, fiecare unitate fiscală purtând o răspundere proprie pentru actele îndeplinite sau pentru refuzul de a soluționa cererea ce i-a fost adresată, neinteresând, din punct de vedere al regulilor de procedură, care sunt raporturile administrative dintre diversele structuri ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Întrucât nu este parte în raportul litigios dedus judecății și nici beneficiar al plății, pârâta-recurentă nu are obligația legală de a asigura restituirea sumei solicitate de reclamantul-intimat, lipsa raportului obligațional conducând la lipsa legitimării procesuale a autorității despre care se afirmă că a încălcat dreptul recunoscut contribuabilului prin Tratatul ratificat de România prin Legea nr. 157/2005, în nici o situație direcția județeană neputând răspunde față de plătitorul taxei de actele și faptele unității fiscale cu care acesta a intrat în raport direct, considerente pentru care recursul a fost admis, în sensul modificării în tot a hotărârii recurate și în fond a respingerii acțiunii, ca fiind îndreptată împotriva unei persoane lipsite de calitate procesuală pasivă.

2. Achiziții publice. Dreptul autorității contractante de a aplica criteriile de calificare și selecție, cu respectarea cerinței ca nivelul indicatorilor economici și financiari, ceruți a fi îndepliniți de către ofertanți, să aibă o legătură concretă cu un eventual risc de neîndeplinire a contractului

Articolul 9 din H.G. nr. 925/2006 permite autorităților contractante impunerea ca cerințe minime, raportat situației economice, și financiare a ofertanților, a unor indicatori economici și financiari, care să fie în legătură cu un eventual risc de neîndeplinire a contractului și să respecte principiului proporționalității consacrat de art. 179 din aceeași hotărâre, ipoteză ce nu este de natură a încălca restricția prevăzută de art. 178 din O.U.G. nr. 34/2006.

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 284/C.A. din 6 mai 2009

După ce a fost făcut public anunțul de participare privitor la inițierea procedurii de atribuire a contractelor de servicii de proiectare tehnică și execuție pentru proiectul „Modernizare drumuri locale și achiziție de utilaje” și agenții economici interesați au ridicat documentația de atribuire, petenta a contestat o serie de prevederi cuprinse în documentația de atribuire, solicitând „revizuirea documentației, cu efectuarea corecțiilor ce se impun și reprogramarea procedurii de atribuire.”

Contestatoarea a apreciat că prevederile înserate în Fișa de date a achiziției, referitoare la existența unui depozit bancar sau a unei linii de credit pentru susținerea lucrării oferite (aproximativ 25% din valoarea estimată), a unei lichidități de 100% și a unei solvabilități de 30%, pe fiecare din ultimii trei ani, precum și cea referitoare la efectivele medii anuale ale personalului angajat în ultimii trei ani și la existența personalului de conducere și a persoanelor cheie, contravin dispozițiilor art. 186 alin. 3 din O.G. nr. 34/2006, care prevede că, atunci când un grup de operatori economic depune o ofertă comună, situația economică și financiară și capacitatea tehnică și profesională se demonstrează prin luarea în considerare a resurselor tuturor membrilor grupului; considerând că menținerea acestor prevederi este de natură să încalce prevederile art. 178 din același act normativ, care interzic autorității contractante să solicite îndeplinirea unor cerințe minime referitoare la situația economică și financiară și/sau la capacitatea tehnică și profesională, de o manieră care ar conduce la restricționarea participării la procedura de atribuire.

Curtea a constatat însă că restricția prevăzută de art. 178 din O.U.G. nr. 34/2006 nu se referă și la indicatorii economici și financiari, precum sunt solvabilitatea și lichiditatea sau la situația personalului de conducere și a celui cu responsabilități cheie, din moment ce art. 9 din H.G. nr. 925/2006 permite autorității contractante să impună ca cerințe minime, în raport cu situația economică și financiară a ofertanților, un anumit nivel al unor indicatori economici și financiari, dacă aceștia au o legătură concretă cu un eventual risc de neîndeplinire a contractului, cu respectarea principiului proporționalității, consacrat de art. 179 din același act normativ.

În cauza de față, raportat la valoarea estimată a contractului și la termenul de execuție a lucrării, s-a constatat că autoritatea contractantă a fost îndreptățită să ceară fiecărui ofertant, asociat sau neasociat, să facă dovada că dispune de surse de finanțare asigurate, că a fost solvabil și că a dispus de lichidități, în cei trei ani anteriori momentului încheierii contractului, problema riscului nemairaportându-se, în acest caz, la un grup de operatori economici, așa cum a solicitat contestatoarea, ci la fiecare participant în parte, lipsa de performanțe neputând di acoperită de alte persoane.

Problema cumulului este acceptată de legiuitor, dar numai în ceea ce privește problema resurselor financiare, nu și în ceea ce privește indicatorii financiari, cum ar fi lichiditatea globală sau solvabilitatea, care reflectă o situație de fapt existentă la un moment dat, a fiecărui ofertant în parte, situație ce nu intră sub incidența prevederilor art. 186 alin. 3

din O.U.G. nr. 34/2006, astfel cum opinează și Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, prin adresa ce s-a depus la dosar.

Plecând de la același potențial risc al neîndeplinirii contractului, pe care autoritatea contractantă este obligată să îl ia în considerare, cu ocazia întocmirii documentației de atribuire, cerința de a se depune contractele de muncă pentru personalul tehnic, înscrisă în Fișa de date a achiziției, se consideră că este în concordanță cu cerințele art. 187 și art. 188 din O.U.G. nr. 34/2006, întrucât permite autorității contractante să se asigure că ofertantul dispune de personal specializat propriu, stabil, pentru toate categoriile de lucrări care fac obiectul contractului de achiziție sau chiar imposibilitatea de a acoperi lipsa de personal prin diferite forme de colaborare, situații ce ar putea conduce în final la neexecutarea contractului și la pierderea ajutorului financiar nerambursabil acordat, cerințe ce nu contravin art. 190 alin. 3 din actul normativ citat.

Ca atare, constatând că documentația de atribuire nu conține prevederi contrare normelor legale referitoare la achizițiile publice și că autoritatea contractantă este în drept să se asigure împotriva riscului eventualei neîndepliniri a contractului, determinată de lipsa de solvabilitate, de lichiditate și de lipsa de personal specializat a ofertantului, Curtea – în temeiul art. 285 din O.U.G. nr. 34/2006 și al art. 18 din Legea nr. 554/2004 – a respins contestația ca fiind nefondată.

3. Contestație în anulare. Soluționarea recursului după ce s-a dispus suspendarea judecării de instanța de judecată investită cu rezolvarea unei cereri de strămutare. Inaplicabilitatea art. 317 alin. 1 pct. 2 C.pr.civ., în cazul în care cererea de strămutare a fost respinsă

Dacă cererea de strămutare a fost respinsă, dispoziția de suspendare a judecării își pierde orice efect, trecut sau viitor, considerându-se că s-a respectat norma de procedură referitoare la competența teritorială exclusivă, în situația în care, anterior soluționării pricinii, s-a formulat o cerere de strămutare, ce nu și-a mai găsit însă finalitatea urmărită de petent, prin faptul respingerii ei de către instanța competentă.

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 378/CA din 9 iunie 2009

Prin decizia pronunțată, curtea a respins ca nefondată plângerea formulată de petente împotriva deciziei Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, reținându-se că, în mod justificat, oferta petentelor a fost apreciată ca fiind neconformă și că, dat fiind faptul că și celelalte oferte au fost găsite ca neconforme, soluția autorității contractante de anulare a procedurii de atribuire este legală, raportat la dispozițiile art. 209 alin. 1 lit. b) și c) din O.U.G. nr. 34/2006.

Împotriva acestei hotărâri petentele au introdus prezenta contestație în anulare, invocându-se faptul că, deși, judecata era suspendată, prin hotărârea președintelui Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, curtea de apel a procedat la soluționarea recursului, încălcându-se astfel dispozițiile imperative aplicabile: contestație întemeiată pe prevederile art. 317 alin. 1 pct. 2 C.pr.civ.

Examinând actele și lucrările dosarului, prin prisma motivelor invocate de contestatoare, și a dispozițiilor legale aplicabile, curtea a constatat că motivul contestației în anulare vizat se referă la situația în care hotărârea a fost dată de judecători cu încălcarea

dispozițiilor de ordine publică privitoare la competență, în cazul de față a competenței teritoriale exclusive, prin coroborarea dispozițiilor art. 317 alin. 1 pct. 2 C.pr.civ. cu prevederile art. 40 alin. 5 C.pr.civ., care stabilesc că, în cazul în care instanța a săvârșit acte de procedură sau a procedat între timp la judecata pricinii, actele de procedură îndeplinite ulterior strămutării și hotărârea pronunțată sunt desființate de drept, prin efectul aditerii cererii de strămutare.

În cauză, chiar dacă s-ar trece peste faptul că instanța de control judiciar nu a fost încunoștiințată de formularea unei cereri de strămutare a judecătii, nici de partea interesată și nici de Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel cum dispozițiile art. 40 alin. 5 C.pr.civ. obligau, dar mai ales în legătură cu dispoziția de suspendare a judecătii dosarului de fond, până la soluționarea cererii de strămutare, curtea a constatat că din certificatul depus la dosar nu rezultă nici măcar data la care acesta a fost eliberat petiționarului.

Dar, dincolo de acest aspect de ordin formal, curtea a constatat că, pentru a se face aplicațiunea dispozițiilor art. 40 alin. 5 C.pr.civ., decizia pronunțată în cauză se consideră desființată de drept doar „prin efectul aditerii cererii de strămutare”.

Ori, această condiție, esențială pentru aprecierea încălcării normelor referitoare la competența teritorială exclusivă, nu este îndeplinită în cauza de față, însăși contestatoarea recunoscând că „cererea de strămutare a recursului a fost respinsă, ca fiind rămasă fără obiect”.

Chiar dacă ceea ce se susține de contestatoare ar corespunde adevărului, deși din fișa dosarului rezultă doar că, prin încheierea pronunțată, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins cererea de strămutare, fără să se arate și motivul respingerii, pentru aplicațiunea dispozițiilor art. 40 alin. 5, coroborate cu prevederile art. 317 alin. 1 pct. 2 C.pr.civ., nu mai au nici o relevanță motivele care au condus la această soluție, respectiv dacă cererea a fost respinsă ca fiind rămasă fără obiect sau pentru orice alt motiv, atâta timp cât desființarea de drept a unei hotărâri judecătorești nu poate interveni decât în ipoteza în care cererea de strămutare a fost admisă.

Cum, în cauză, cererea de strămutare a fost respinsă, dispoziția de suspendare a judecătii își pierde orice efect, trecut sau viitor, considerându-se că s-a respectat norma de procedură referitoare la competența teritorială exclusivă, în situația în care anterior soluționării pricinii s-a formulat o cerere de strămutare, ce nu și-a mai găsit însă finalitatea urmărită de petent, prin faptul respingerii ei de către instanța competentă.

Ca atare, constatând că certificatul invocat nu poate avea nici un fel de efecte juridice, în ceea ce privește valabilitatea deciziei contestate, atâta timp cât cererea de strămutare a fost respinsă și că, în cazul respingerii cererii de strămutare, se consideră că nu a avut loc nici o încălcare a normelor imperative referitoare la competența teritorială exclusivă, care să justifice aplicațiunea dispozițiilor art. 317 alin. 1 pct. 2 C.pr.civ., contestația în anulare de față a fost respinsă ca neîntemeiată.

4. Procedura de declarare a utilității de interes local a unor lucrări de infrastructură. Lipsa cercetării prealabile prevăzute de art. 8 din Legea nr. 33/1994. Consecințe

Cercetarea prealabilă instituită de art. 8 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, ce nu trebuie confundată cu procedura prealabilă la care se referă art. 7 din Legea nr. 554/2004, are caracter obligatoriu.

În situația în care nu s-a efectuat cercetarea prealabilă impusă de lege acțiunea în contencios administrativ este prematur formulată.

Curtea de Apel Iași, decizia nr. 412/CA din 29 iunie 2009

Tribunalul Iași a respins acțiunea în contencios administrativ având ca obiect obligarea pârâtului Consiliul Județean Iași la emiterea unei hotărâri prin care să declare utilitatea de interes local a lucrărilor de infrastructură edificate în cartierul A din municipiul Iași: drumuri, rețele de alimentare cu apă, gaz, energie electrică, rețea de canalizare.

În recursul reclamantei, Curtea de Apel Iași a reținut că Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică cuprinde dispoziții de natură să asigure atât cadrul legal adecvat procedurilor de expropriere și stabilire a despăgubirilor, cât și apărarea dreptului de proprietate privată, iar în capitolul 2 al legii, de la art. 5 la art. 11, este reglementată procedura de declarare a utilității publice.

În conformitate cu prevederile art. 7 din Legea nr. 33/1994, utilitatea publică se declară de către Guvern pentru lucrările de interes național și de către consiliile județene și Consiliul Local al Municipiului București pentru lucrările de interes local.

În art. 8 se prevede că declararea utilității publice se face numai după efectuarea unei cercetări prealabile și condiționat de înscrierea lucrării în planurile urbanistice și de amenajare a teritoriului, aprobate conform legii, pentru localități sau zone unde se intenționează executarea ei.

Având în vedere că cercetarea prealabilă instituită de art. 8 din lege, ce nu trebuie confundată cu procedura prealabilă la care se referă art. 7 din Legea nr. 554/2004, are caracter obligatoriu, ținând seama de faptul că prin cercetarea prealabilă comisia special constituită în acest scop stabilește dacă există elemente care să justifice interesul național sau local, avantajele economico-sociale, ecologice sau de orice altă natură care susțin necesitatea lucrărilor și nu pot fi realizate pe alte căi decât prin expropriere, precum și încadrarea în planurile de urbanism și de amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii, Curtea a considerat că judicios s-a apreciat de către prima instanță de judecată că parcurgerea etapei cercetării prealabile nu poate fi evitată.

În speță, fără a fi efectuată cercetarea prealabilă la care se face referire în dispozițiile art. 8 din Legea nr. 33/1994, reclamanta a solicitat direct instanței de judecată obligarea pârâtului Consiliul Județean Iași la declararea utilității publice a unor lucrări.

Având în vedere faptul că nu a fost investită cu verificarea legalității și temeiniciei refuzului de efectuare a cercetării prealabile, ci cu obligarea pârâtului la emiterea actului final de declarare a utilității publice, și că procedura administrativă a declarării utilității publice pentru lucrări de interes local nu a fost respectată deoarece nu s-a efectuat cercetarea prealabilă impusă de lege, Curtea a considerat că acțiunea în contencios administrativ este prematur formulată.